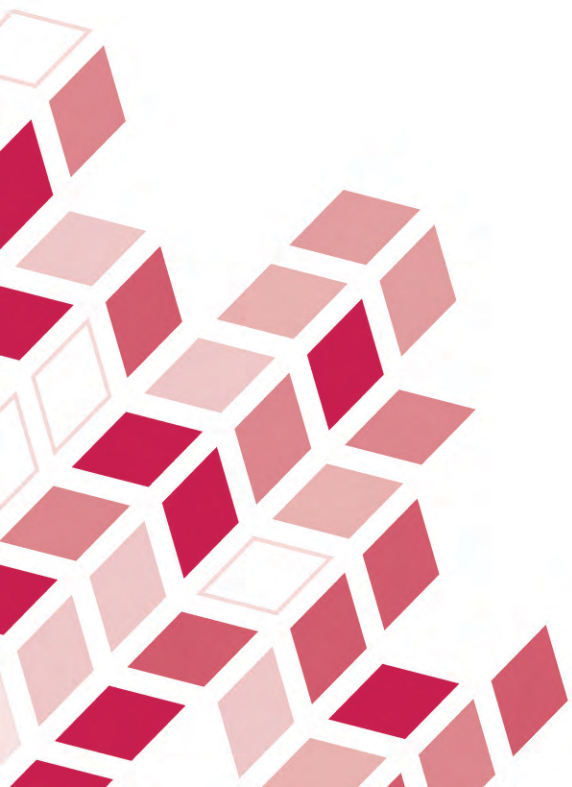

NOKUTs tilsynsrapporter

Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen ved Norsk høgskole for helhetsterapi

Mars 2011

(Tilsvar på endelig rapport + sakkyndig rapport fra 2009)

Forord

Ifølge lov om universiteter og høyskoler skal alle høgre utdanningsinstitusjoner ha et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring av utdanningen, og NOKUT har fått i oppdrag å evaluere institusjonenes kvalitetssikringssystemer. Høyskoler som har akkreditering for enkeltstudier ble i en egen forskrift om overgangsordninger pålagt å ha utviklet et system innen 1. august 2006.

Systemet for kvalitetssikring ved Norsk høyskole for helhetsterapi ble første gang evaluert i 2009. NOKUTs styre vedtok å ikke godkjenne systemet. Når systemet ikke godkjennes, har institusjonen en frist på seks måneder til å videreutvikle sitt system. Deretter foretar NOKUT en ny evaluering. Sakkyndig komité ved evalueringen i 2010 har hatt følgende sammensetning: Prosjektleder Iréne Haggström, Høyskoleverket (leder), studentrepresentant Kjetil Clementsen, student ved Universitetet i Stavanger, professor Helge Salvesen, Universitetet i Tromsø. Seniorrådgiver i NOKUT, Wenche Froestad, var komiteens sekretær.

Den sakkyndige komiteen leverte sin rapport fra andre evaluering 18. januar 2011, og 11. april 2011 fattet NOKUTs styre følgende vedtak i saken:

1. System for kvalitetssikring av utdanningen ved Norsk høyskole for helhetsterapi godkjennes ikke.
2. Når NOKUT etter supplerende evaluering fatter vedtak om at systemet for kvalitetssikring av utdanningen ikke godkjennes, mister høyskolen retten til å søke om akkreditering av nye studier. Institusjonen orienteres om konsekvensene av vedtaket.

Konsekvensene er fastsatt i § 2-3 (1) i Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning:

Dersom NOKUT fatter vedtak om at kvalitetssikringssystemet ikke er tilfredsstillende ved en institusjon som tilbyr akkrediterte studier mister institusjonen retten til å søke om akkreditering av nye studier. Institusjonen kan kreve at en ny evaluering av systemet for kvalitetssikring iverksettes når det har gått ett år etter at NOKUT fattet slikt vedtak. Dersom NOKUT etter ny evaluering finner systemet for kvalitetssikring tilfredsstillende, kan institusjonen igjen søke om akkreditering av nye studier.

Dette dokumentet inneholder begge de sakkyndige rapportene samt uttalelsene fra Norsk høyskole for helhetsterapi. NOKUT ønsker å takke den sakkyndige komiteen for vel utført arbeid. NOKUT vil også takke ansatte og studenter ved institusjonen som har bidratt til komiteens arbeid gjennom intervjuer med videre.

Oslo, april 2011

Terje Mørland
direktør

Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen ved Norsk høgskole for helhetsterapi

Rapport fra sakkyndig komité

18. januar 2011

Iréne Haggström, leder

Kjetil Clementsen

Helge Salvesen

1. BAKGRUNN OG GRUNNLAG FOR VURDERINGEN	3
1.1. Bakgrunn	3
1.2. Grunnlaget for vurderingen	3
1.3. Kort om Norsk høyskole for helhetsterapi	3
1.4. Organisering av rapporten	4
2. Høyskolens kvalitetsarbeid, system for kvalitetssikring og NOKUTs evalueringskriterier ..	4
2.1. System for kvalitetssikring – komiteens presentasjon av høyskolens beskrivelse	4
2.2. Utdanningskvalitet og institusjonens strategiske arbeid og mål	6
2.3. Organisering, forankring av kvalitetsarbeidet og studentenes aktive medvirkning	7
2.4. Innhenting og behandling av data og informasjon	10
2.5. Vurdering av måloppnåelse, tiltak og ressursstyring	11
3. KONKLUSJON	13
3.1. Har høyskolen et tilfredsstillende system for kvalitetssikring?	13
3.2. Komiteens anbefaling om videre utvikling	15
4. VEDLEGG	16
4.1. Sammensetning og mandat for sakkyndig komité	16
4.2. NOKUTs evalueringskriterier	16
4.3. Dokumentasjon fra Norsk høyskole for helhetsterapi	19
4.4. Program for institusjonsbesøk	20

1. BAKGRUNN OG GRUNNLAG FOR VURDERINGEN

1.1. Bakgrunn

Kvalitetssikringssystemet ved Norsk høgskole for helhetsterapi ble evaluert høsten 2009. Den sakkyndige komiteen konkluderte i sin rapport med at høgskolen ikke hadde etablert et tilfredsstillende system for kvalitetssikring. I komiteens konklusjon heter det blant annet: ”*Dokumentasjonen beskriver ikke et kvalitetssikringssystem, og dokumenterer heller ikke et slikt system i bruk.*”

Dette er rapport fra oppfølgende evaluering etter NOKUTs vedtak om ikke å godkjenne kvalitetssikringssystemet ved Norsk høgskole for helhetsterapi. Rapporter fra slike oppfølgende evalueringer struktureres normalt med utgangspunkt i institusjonens oppfølging av de mangler som ble påpekt i første gangs evaluering av systemet. I dette tilfellet var imidlertid komiteens viktigste råd nettopp at høgskolen må iverksette prosesser for å utvikle og implementere et kvalitetssikringssystem i henhold til de krav som framgår av departementets forskrift. Komiteens øvrige merknader er råd til høgskolen i arbeidet med å etablere og iverksette et slikt system. Evalueringen ble derfor gjennomført som en full gjennomgang av høgskolens nye system for kvalitetssikring med henblikk på NOKUTs kriterier, og rapporten er strukturert med utgangspunkt kriteriene.

1.2. Grunnlaget for vurderingen

I den supplerende evalueringen av system for kvalitetssikring ved Norsk høgskole for helhetsterapi er to av tre personer fra samme sakkyndige komité som foretok den første evalueringen. Grunnlaget for vurderingen er sakkyndig rapport fra oktober 2009, dokumentasjon fra høgskolen med redegjørelse for høgskolens oppfølging av den sakkyndige komiteens merknader og råd, samt beskrivelse av høgskolens system for kvalitetssikring. Komiteen har studert den skriftlige dokumentasjonen og gjennomført besøk ved institusjonen. Komiteen hadde møter med ledelsen, lærere og studenter med og uten tillitsverv. Komiteen har hatt møter i forkant av og i forbindelse med institusjonsbesøket, kontakt per e-post, samt et telefonmøte.

Komiteens innstilling er enstemmig.

1.3. Kort om Norsk høgskole for helhetsterapi

Norsk høgskole for helhetsterapi har tilbudt undervisning i naturterapeutiske fag siden 1982, og har som mål å gi studentene en fullverdig utdanning som terapeut. Skolen er med i forskjellige fagutvalg innenfor naturmedisin. Tilbudet innen høyere utdanning er 30 studiepoeng i kost og ernæring, som ble akkreditert av NOKUT i 2005. Institusjonen tilbyr også et deltidsstudium over fire år i helhetsterapi som ikke er offentlig godkjent. Det er tre fast ansatte, en regnskapsfører, fem timelærere i ernæring og åtte timelærere i helhetsterapi. Norsk høgskole for helhetsterapi mottar ikke statsstøtte. Høsten 2010 har skolen 104 studenter. Høgskolestudiet i kost- og ernæring har høsten 74, hvorav 64 følger nettbasert studieopplegg.

1.4. Organisering av rapporten

Kapittel 2 inneholder komiteens vurderinger av systemet for kvalitetssikring ved høgsolen. Enkelte av NOKUTs evalueringskriterier omfatter deler av de samme prosessene i det praktiske kvalitetsarbeidet. I rapporten er derfor kvalitetssikringssystemet vurdert samlet for grupper av kriterier. I hvert av disse underkapitlene blir det først gitt en beskrivelse av hvordan kvalitetssikringssystemet er tenkt å fungere i henhold beskrivelser i dokumentasjonen fra høgsolen og informasjon fra komiteens besøk. Deretter følger komiteens vurdering av systemet og det praktiske kvalitetsarbeidet i lys av samme kriterier.

Komiteens mandat er å gjøre en helhetlig og samlet vurdering av system for kvalitetssikring og kvalitetsarbeidet ved Norsk høgsolen for helhetsterapi. I kapittel tre følger komiteens samlede vurdering og konklusjon. Kapittel 4 inneholder følgende vedlegg: Opplysninger om sakkyndig komité og komiteens mandat, NOKUTs kriterier for evaluering av system for kvalitetssikring, oversikt over dokumentasjonen fra høgsolen og program for den sakkyndige komiteens besøk ved institusjonen.

2. Høyskolens kvalitetsarbeid, system for kvalitetssikring og NOKUTs evalueringskriterier

NOKUTs evalueringskriterier gjelder selve kvalitetssikringssystemet og institusjonenes kvalitetsarbeid. De har fokus på sentrale kjennetegn ved et tilfredsstillende system, uten å angi konkrete opplegg og metoder. Et godt kvalitetssikringssystem er både et styringsinstrument for institusjonen og et praktisk redskap for jevnlig forbedringer i den løpende virksomheten. Systemet bør derfor bygge på rutiner som er nært knyttet til selve læringsprosessene og læringsmiljøet, og som motiverer og involverer ansatte og studenter. Kvalitetsarbeidet bør ikke reduseres til kun rutiner for ettersyn og kontroll. Det gis ingen enkel og entydig definisjon på begrepet studiekvalitet, men tre forhold står likevel sentralt: Kvalitet slik den framtrer for studentene, slik den tilfredsstillende anerkjente faglige mål, og slik den gir utdanningene samfunnsmessig relevans i vid forstand. Den formelle referansen for kvalitet i høgre utdanning er gjeldende standarder og kriterier for akkreditering av institusjoner og studieprogram.

NOKUTs oppdrag er å etterse at kvalitetssikringen fungerer tilfredsstillende og stimulerer til forbedring. Evalueringene skal være en støtte for institusjonene ved at de gir råd og anbefalinger for det videre arbeidet med å utvikle kvalitetssikringssystemet og studiekvaliteten.

2.1. System for kvalitetssikring – komiteens presentasjon av høyskolens beskrivelse

Særlig tre dokumenter gir tilgang til en beskrivelse av systemet for kvalitetssikring av utdanningen: *Beskrivelse av kvalitetssikringssystemet ved Norsk høgsolen for helhetsterapi*, utskrift av det elektroniske modelleringsverktøyet *Best Practice* og *Årsrapport for Helhetsterapi og Kost og ernæring skoleåret 2009/2010*. Dokumentene gjelder all virksomhet ved skolen, og ikke bare tilbudet innen høyere utdanning.

Ambisjonen med dokumentet *Beskrivelse av kvalitetssikringssystemet ved Norsk høgskole for helhetsterapi* angis slik (s 3):

Dette dokumentet gir en overordnet beskrivelse av kvalitetssikringssystemet ved Norsk høgskole for helhetsterapi. Dokumentet tar primært sikte på å foreta en systembeskrivelse med fokus på generelle betraktninger og prinsipper for systemet, og vil i liten grad gi en detaljert innholdsbeskrivelse av kvalitetsarbeidet: Selve kvalitetsarbeidet med dets ulike målsetninger, utfordringer, tiltak og resultater, er heller beskrevet i *Årlig kvalitetsrapport*.

Dokumentet består, i tillegg til en innledning, av kapitlene Offentlig krav om kvalitetssikringssystem; Sentrale definisjoner; Kvalitetsområder; Kvalitetssirkel; Evaluering av kvalitetsarbeidet; NOKUTs 10 kriterier og skolens kvalitetsarbeid; Sentrale lover og forskrifter; Roller og ansvar i kvalitetsarbeidet. Det gis uttrykk for at kvalitetssikringssystemet forstås som et sentralt styringsredskap for å omsette virksomhetens strategi til handlinger og for å evaluere arbeidet som gjøres opp mot sentrale målsetninger. De sju kvalitetsområdene – Styringskvalitet; Rammekvalitet; Inntakskvalitet; Programkvalitet; Undervisningskvalitet; Resultatkvalitet; Relevanskvalitet – er ment å være hjelpemidler for å konkretisere mål, tiltak og evalueringer og for å kunne se sammenhenger både innenfor og på tvers av kvalitetsområdene. Det beskrives også hvordan høgskolen konkretiserer fasene i Demings kvalitetssirkel – planlegging, utføring, evaluering og korrigerende. Det er laget en prinsippsskisse for evalueringene av kvalitetsarbeidet.

Definering av roller og ansvar i kvalitetsarbeidet inngår i beskrivelsene av følgende funksjoner ved høgskolen: Styret, rektor, pedagogisk leder, administrativ leder, hovedlærer, fagkritisk utvalg, lærerrådet, klagenemnda, læringsmiljøutvalget, klasseråd, studentrådet, tillitsvalgte studenter, studentene. Særlig ansvar for kvalitetsarbeidet er tillagt Kvalitetsledelsen som består av rektor, pedagogisk leder, administrativ leder og hovedlærer. Kvalitetsledelsen har et særlig ansvar for tilrettelegging, koordinering og evaluering av kvalitetsarbeidet. Utvalget har også ansvar for drift og vedlikehold av kvalitetssikringssystemet, samt registrering og oppfølging av kvalitetsarbeidet.

I *Beskrivelse ...* henvises til Årlig kvalitetsrapport, og det må antas at det gjelder *Årsrapport for Helhetsterapi og Kost og ernæring skoleåret 2009/2010*. Dette dokumentet har flere funksjoner. Det gis innledningsvis en gjennomgang av de sju kvalitetsområdene som det nye systemet er oppbygd rundt og avsluttes med oversikt over sentrale lover og forskrifter, samt oversikt over roller og ansvar i høgskolens kvalitetsarbeid. Rapporten fra siste års virksomhet har tre hoveddeler: Først gjennomgås høgskolens oppfølging av komiteens merknader i den første evalueringen av kvalitetssystemet. Deretter rapporteres det om høgskolens arbeid innen de sju kvalitetsområdene. Årsrapporten inneholder både kvalitetsvurderinger og framstillinger av virksomheten. Til sist gis en kort gjennomgang av kvalitetsarbeidet i henhold til NOKUTs evalueringskriterier.

Som et ledd i etableringen av et system for kvalitetssikring har høgskolen tatt i bruk prosessmodelleringsverktøyet Best Practice.¹ Systemet består av 4 nivåer, som en kan klikke seg ned gjennom for å få mer detaljert informasjon. Det første nivået viser en oversikt over virksomhetens prosesskart, det neste viser hovedprosesser, det tredje nivået viser delprosesser

¹ Best Practice var ikke presentert i dokumentasjonen som ble tilsendt i forkant av institusjonsbesøket. Det ble gitt en kort presentasjon av Best Practice under institusjonsbesøket. Komiteen bestemte hvor mye som skulle bli demonstrert, men da det ikke var varslet om bruk av verktøyet var det begrenset med hvor mye tid komiteen kunne bruke på dette elementet. Først noe tid etter institusjonsbesøket fikk komiteen skriftlig informasjon om, samt tilgang til, prosessene. Følgelig fikk komiteen i løpet av besøket ikke mulighet til å klarlegge eller vurdere plassen til Best Practice i kvalitetsarbeidet.

og flytskjema og det siste nivået viser aktivitetsbeskrivelse. Best Practise kan etableres som et relativt stort system med mulighet for å legge inn mange ulike prosesser. Høgskolen har foreløpig tatt i bruk prosesser for strategi, årlig kvalitetsrapportering, studier, kvalitetssystem, tiltak innen kvalitetsområder, evaluering innen kvalitetsområder og organisasjonskart. Hensikten med systemet er at informasjonen skal følge arbeidsprosessene og generelt virksomhetens prosesser. Systemet skal synliggjøre informasjons- og kunnskapsgrunnlaget for de ulike prosessene slik at det skal bli enklere å oppdage om det mangler informasjon eller kunnskap eller om enkelte prosesser inneholder irrelevant informasjon. Flytskjemaene (nivå tre) gir beskrivelse av roller med oppgaver og ansvar, start og slutt på en prosess, sentrale aktiviteter og beslutninger og hvordan flyten i prosessen foregår.

Komiteens inntrykk er at systemet, slik en kan skimte det i disse tre dokumentene, knapt har vært utprøvd ved høgskolen. Komiteen har allikevel valgt å vurdere den informasjonen den har fått om systemet i henhold til NOKUTs kriterier.

2.2. Utdanningskvalitet og institusjonens strategiske arbeid og mål

Kriterium 1: Ved evaluering av kvalitetssikringssystemet vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter hvordan arbeidet med studiekvalitet inngår som en del av institusjonens strategiske arbeid.

Kriterium 2: Ved evaluering av kvalitetssikringssystemet vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter institusjonens definerte mål for kvalitetsarbeidet.

Beskrivelse ut fra dokumentasjon og besøk

Etter forespørsel fikk komiteen tilsendt dokumentet *Strategisk plan ved Norsk høgskole for helhetsterapi 2010-2015*. I dette dokumentet har høgskolen definert følgende hovedmål:

1. Faglig og pedagogisk utvikling, og styrke faglig og administrativ stab i takt med skolens vekst.
2. Fokus på læringsmiljø og studentvelferd.
3. Utvikle skolen i forhold til organisering, administrative rutiner og kvalitetssikring.
4. Offentlig godkjenning av studiene, og mer generelt; utvikling av skolen slik at den samsvarer godt med offentlige myndigheters forventninger til utdanningsinstitusjoner.
5. Vekst i søker- og studentantall.
6. Utvikle og sikre høy kvalitet i undervisningen.
7. Sikre jevn studieinnsats, god utnyttning av undervisningsåret, og godt læringsutbytte for studentene.
8. God kommunikasjon og godt samarbeidet med studentene for å fremme utvikling og kvalitetssikring av studiet.
9. Spre kunnskap om helhetsterapi, og sikre at utdanningene har høy relevans i forhold til arbeidsliv og samfunnets behov for utdannet arbeidskraft.

Under hvert hovedmål har høgskolen fastsatt delmål, mange med relevans for kvalitetsarbeid. Det gis i det følgende noen eksempler på delmål: Delmålene under faglig og pedagogisk utvikling omfatter kompetanseutvikling, nye ansettelser, få innspill fra Helhetsterapiforbundet, styrke kommunikasjon med timelærere og at fagmiljøet skal være integrert i nasjonale og internasjonale nettverk. For å utvikle og sikre høy kvalitet i undervisningen har høgskolen fastsatt delmål som omhandler revisjon av studieplaner, gjennomgang av læringsmål, kvalitetssikring og revisjon av studiemateriell, omlegginger av studiet i tråd med ny standard, vurdere alternative læringsformer, vurdere anskaffelse av læringsplattform og video-opptak av forelesinger.

I *Årsrapport* ... beskriver høgskolen at de har arbeidet med å koble strategisk arbeid og arbeidet med studiekvalitet gjennom å forankre kvalitetsarbeidet i strategisk plan, styringsreglement, eksamensreglement og diverse interne retningslinjer for eksamen, permisjon, sensur, mistanke om fusk m.v. Også i *Beskrivelse* ... omtales forholdet mellom hovedmål og strategiske målsetninger i generelle vendinger. I modelleringsverktøyet "Best Practice" illustreres sammenhengen: Ved å gå inn i hovedprosess "Strategi" får en først opp alle høgskolens strategiske mål. Ved å klikke på ett av dem, kommer en videre til et bilde som viser hovedmålet, delmål under dette, fastsatte tiltak og mulighet for å registrere resultat. Ved å klikke på ett enkelt tiltak, får en informasjon om målsetting/hovedmål for tiltaket, utfordring eller bakgrunn, tiltaksmål og delmål, resultatet av tiltaket og hvorvidt det fortsatt anses å være aktuelt, samt hvem som er ansvarlig. Enkelte informasjonsruter kan også inneholde muligheter for å gå videre ned til prosessbeskrivelser. En slik prosessbeskrivelse kan gi informasjon om ulike aktiviteter, nærmere beskrivelse av disse, eventuelle verktøy, vurdering av sikkerhet og risiko, samt eventuelle referanser.

Komiteens kommentarer og vurdering

Komiteen ser at det foreligger en strategisk plan, og at høgskolen i denne har satt seg ni hovedmål for virksomheten. Det er også definert delmål i form av tiltak og saker som skal gjennomføres i framtida. Komiteen ser også at høgskolen har startet å bruke prosessmodelleringsverktøyet Best Practice som et verktøy for å skape sammenheng mellom strategisk arbeid og kvalitetsarbeid.

Da systemet ikke har vært i bruk over tid, er det vanskelig for komiteen å danne seg et bilde av om kvalitetsarbeidet faktisk får betydning for strategiarbeidet.² Komiteens vurdering er også at det er svært sparsommelig med definerte mål for kvalitetsarbeid, da delmålene i Best Practice mer har form av en tiltaksliste enn mål som skal oppfylles gjennom tiltak.³

2.3. Organisering, forankring av kvalitetsarbeidet og studentenes aktive medvirkning

Kriterium 3: Ved evaluering av kvalitetssikringssystemet vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter forankring av kvalitetsarbeidet i ledelsen på alle nivå i organisasjonen.

Kriterium 4: Ved evaluering av kvalitetssikringssystemet vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter organisering av kvalitetsarbeidet i rutiner og tiltak som sikrer bred medvirkning, med definerte ansvarsforhold og myndighetsfordeling for de ulike ledd i arbeidet.

Kriterium 9: Ved evaluering av kvalitetssikringssystemet vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter studentenes aktive medvirkning i kvalitetsarbeidet og fokus på det totale læringsmiljøet.

Beskrivelse ut fra dokumentasjon og besøk

Høgskolen har definert innhold og plass i kvalitetsarbeidet for følgende roller ved høgskolen: Styret har det overordnede ansvaret for at skolen holder høy kvalitet og har effektiv drift. Dette konkretiseres til at styret er ansvarlig for at studentene får den utdanningen som er forutsatt på grunnlag av godkjenningen, at vilkår for statlige tilskudd overholdes, samt at utdanningssøkende og NOKUT får fullstendig og korrekt informasjon. Styret har 7 medlemmer der alle har stemmerett.

² I kommentarer til feil og misforståelser skriver høgskolen at de har forklart grundig hvordan kvalitetsarbeidet inngår i strategiarbeidet.

³ I kommentarer til feil og misforståelser skriver høgskolen at dette er feil, men at de ser at presentasjonen har gitt rom for misforståelser.

Rektor og pedagogisk leder er faste medlemmer. 2 medlemmer velges av og blant undervisningspersonalet, 2 medlemmer velges av og blant studentene, og 1 medlem velges av og blant administrasjonen. Rektor er skolens daglige leder og skal påse at administrasjonen tilbyr relevant administrativ bistand og service overfor ansatte, brukere og samarbeidspartnere. Pedagogisk leder har et særlig ansvar for pedagogisk kvalitet og utvikling ved skolen. Administrativ leder har ansvar for informasjon til studentene og skal bidra til at den daglige driften fungerer i forhold til kvalitetssikringsarbeidet.

Hovedlærer har det operative ansvaret for gjennomføring av profesjonsfagene, fastlegge faglig innhold i undervisningen og følge opp kvalitetstiltak som gjelder undervisningen. Hovedlærer har også delansvar for blant annet tilrettelegging og oppfølging av praksis, og oppfølging av studentenes studieprogresjon og fravær. Disse fire personene utgjør kvalitetsledelsen ved høyskolen, og har i den funksjonen et særlig ansvar for tilrettelegging, koordinering og evaluering av kvalitetsarbeidet. Utvalget har også ansvar for drift og vedlikehold av kvalitetssikringssystemet, samt registrering og oppfølging av kvalitetsarbeidet.

Fagkritisk utvalg er et rådgivende utvalg for skoleledelsen og undervisningspersonalet og skal drøfte undervisningsopplegget, pensumlitteratur, fag- og timefordeling, utvikling av fagplaner og kvalitetsvurdering av utdanningen, samt innkjøp av bøker og audiovisuelt utstyr. Utvalget ledes av pedagogisk leder og består for øvrig av tre studentrepresentanter og tre representanter fra det faglige undervisningspersonalet. Lærerrådet er undervisningspersonalets formelle interesse- og drøftingsorgan og fremmer forslag eller gir uttalelse til styret, rektor eller andre etter behov. Alle ansatte har ansvar for kvalitet i eget arbeid, og skal gis mulighet til å bidra aktivt i kvalitetsarbeidet.

De lovpålagte organene klagenemnd og læringsmiljøutvalg er opprettet ved høyskolen. Læringsmiljøutvalget har ansvar for å rapportere om eventuelle avvik og forbedringsmuligheter vedrørende læringsmiljøet. Utvalget rapporterer direkte til styret, og rapportene skal inneholde eventuelle forslag til endringer og justeringer.

Klasseråd er et samarbeidsorgan på klassenivå i saker som berører undervisningen, organisatorisk og pedagogisk. Klasseråd skal holdes minst to ganger i semesteret eller etter behov. Klasserådet uttaler seg om og stiller forslag til faglærernes forslag til bruk av timer til henholdsvis kurs og selvstudium, undervisningsformer, pensumlitteratur, eksamensformer for senere kull, praksis/klinikktraining, fremmøte/eksamensreglement og til innkjøp av undervisningsmateriell og utstyr. Klasserådet består av studentene i klassen og lærere som er fast tilknyttet klassen i det aktuelle semesteret eller undervisningsåret. Timelærere kan innkalles og har da uttalerett. Rektor og pedagogisk leder har møte-, uttale- og forslagsrett.

Studentrådet er studentenes formelle interesse- og drøftingsorgan og fremmer forslag eller gir uttalelse til styret, rektor, samt til råd og utvalg etter behov. Studentrådet velger studentrepresentantene til styret, råd og utvalg og avholder allmøte for studentene. Studentrådet forvalter midler som stilles til disposisjon. Studentallmøtet velger studentrådets leder og sekretær. Rådet har én representant fra hver klasse. Høyskolen innkaller de tillitsvalgte studentene til møte for å informere om kvalitetssikring og tillitsvalgte studenters ansvar. De tillitsvalgte studentene kalles også inn til møter med pedagogisk leder eller administrativ leder. Det skrives referat fra møtene. Avvik skal registreres og tiltak skal vurderes i samarbeid med de tillitsvalgte studentene. Administrativ leder holder møte med de tillitsvalgte studentene i forkant av hvert styremøte. Studentene har det overordnede ansvaret for egen læring, og for å bidra til å belyse kvaliteten i undervisningen. De blir bedt om å evaluere hvert semester, og skal informeres om kvalitetsarbeidet og studentenes rolle i dette helt i starten av semesteret. Studentene skal velge tillitsvalgte den andre undervisningshelgen. Studentene kan også gi tilbakemeldinger gjennom forslagskasse. De får informasjon via oppslagstavle, læringsplattform og studentweb. Høyskolen har utarbeidet en kort veiledning til studenter om utfylling av evalueringsskjemaene som benyttes.

I årsrapporten framgår det at kvalitetsarbeidet tidligere har vært preget av små forhold med tett kontakt mellom studenter, ansatte og ledelse. Mye av kommunikasjonen har foregått muntlig og det har ofte vært handlet raskt og direkte. Dette har etter høgskolens vurdering vært positivt i forhold til kunnskapsdeling og samkjøring, men har også medført at enkelte tiltak har vært for dårlig dokumentert og evaluert. For å institusjonalisere kvalitetsarbeidet har høgskolen arbeidet med organisasjonsstruktur og med å etablere felles språk, referanser og forståelse. Høgskolen har fastsatt kommunikasjonskanaler for administrasjonen og mellom administrasjonen og studentene.

Komiteens kommentarer og vurdering

Alle de tre fast ansatte inngår i kvalitetsledelsen. Umiddelbart kan et spørsmål om forankring i ledelsen virke uinteressant, da systemet er konstruert og styres fra ledelsen. Systemet er imidlertid så nytt at ikke alle deler er tatt aktivt i bruk. Dette medfører at heller ikke ledelsen har erfaring i å prøve ut sine roller i systemet. Komiteen fikk inntrykk av at forståelsen av systemet varierte noe blant ledelsen. Høgskoleledelsen syntes fornøyd med systemet, og mente de så stor nytte av dette. Denne vurderingen er imidlertid ikke basert på erfaring, da systemet knapt har vært i funksjon.

Systembeskrivelsen har nå rollebeskrivelser, og dette er en konkret forbedring fra forrige evaluering. I og med at høgskolen har svært få ansatte, fylles lett ulike utvalg med de samme personene. Komiteen vil understreke at noen utvalg bør gi råd til besluttede personer og organer som ikke bør være representert i de respektive utvalgene.

Høgskolen må også forbedre det forvaltningsmessige grunnlaget for at det i det hele tatt kan etableres et systematisk kvalitetsarbeid: Dette gjelder referatene fra utvalg, råd og styret, slik at det er klart hvilke beslutninger som er tatt, hvem som skal følge opp eventuelle tiltak, samt om, når og hvordan det skal rapporteres fra tiltakene. Den dokumentasjonen komiteen har sett, er svært mangelfull i så måte. Det nye systemet legger til rette for at beslutninger og oppfølgingsansvar skal kunne tydeliggjøres. Med mindre *forvaltningspraksisen* forbedres, vil høgskolen fort falle tilbake til et uformelt kvalitetsarbeid som i liten grad dokumenterer beslutninger, tiltak og resultater.

De to intervjuede lærerne viste til at det var holdt kurs i systemet for kvalitetssikring. De få studentene komiteen traff, hadde også fått informasjon om systemet. Informasjonen ble gitt på første samling og på internett. Studentene hadde god forståelse for hvilke kanaler systemet har for tilbakemeldinger. I følge studentene fungerer opplegg for evalueringer og avviksmeldinger. Komiteen fikk også inntrykk av at studentene er positive til å delta i kvalitetsarbeid, og er aktive med å gi tilbakemeldinger, både uformelt direkte til lærer, gjennom skriftlige evalueringer og ved å bruke tillitsvalgte studenter. Studentene ga inntrykk av at medvirkningen fungerer godt, og at høgskolen følger opp innspill. Komiteen fikk inntrykk av at høgskolen har fokus på det fysiske læringsmiljøet, og raskt forsøker å løse eventuelle problemer.

Studentene har tilgang på video-opptak av forelesninger o.a.. Komiteen fikk inntrykk av at høgskolen i liten grad har fokus på systematisk å hente inn informasjon om relevant FoU, oppdatert fagstoff med videre. Komiteens inntrykk fra dokumentasjonen og institusjonsbesøket var at høgskolen deltar på enkelte seminarer og faglærere finner en del

aktuelle artikler på internett, og at det for eksempel ikke er kjøpt inn lisenser for å hente inn informasjon fra aktuelle databaser og andre informasjonsressurser. I forbindelse med oppretting av feil og mangler i rapporten opplyser høgskolen opplyser i at de deltar aktivt i relevante seminarer og at de har kjøpt inn lisens for «mat på data». Høgskolen har tilgang til bibliotek sammen med Atlantis medisinske høgskole. Komiteen fikk inntrykk av et relativt begrenset omfang av bøker og tidsskrifter. I biblioteket er det også en lesesal med PCer. Komiteen vil understreke at kommentarene ikke innebærer noen faglig vurdering av studietilbudene, men i et læringsmiljø i høyere utdanning er det elementært at studenter og ansatte har tilgang til aktuelle faglige databaser og andre informasjonsressurser. Dette dreier seg igjen om å få på plass *et grunnlag* for at det skal bli meningsfylt å snakke om kvalitetsarbeid i utdanningene.

2.4. Innhenting og behandling av data og informasjon

Kriterium 5: Ved evaluering av kvalitetssikringssystemet vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter innhenting og behandling av data og informasjon fra evalueringer som er nødvendig for å gi tilfredsstillende vurderinger av kvaliteten i alle studieenheter og akkumulert på overordnede nivå i institusjonen.

Kriterium 10: Ved evaluering av kvalitetssikringssystemet vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter en årlig rapport om kvalitetsarbeidet til institusjonens styre, som gir en helhetlig og overordnet vurdering av studiekvaliteten ved institusjonen og oversikt over opplegg og tiltak i kvalitetsarbeidet.

Beskrivelse ut fra dokumentasjon og besøk

Studentene blir bedt om å evaluere informasjonen de har mottatt fram til og ved studiestart. Studentene evaluerer også undervisningen gjennom skoleåret, slik at alle forelesere blir evaluert. Det benyttes papirbaserte spørreskjemaer som besvares anonymt. Høgskolen har også en forslagskasse som studentene kan legge forslag i. Forslagene skal gjennomgås av pedagogisk leder. Etter et semester besvarer studentene spørsmål om informasjon, undervisning, studentservice og kantine. Etter et gjennomført skoleår får studentene spørsmål om forbedringer og justering med henblikk på planlegging neste år. Administrasjonen gjennomfører evaluering av opptak, studiestart, eksamen og ulike studentaktiviteter, samt en undersøkelse av hvordan studentene hørte om skolen.

Den årlige rapporten om kvalitet er innarbeidet i *Årsrapport for Helhetsterapi og Kost og ernæring skoleåret 2009/2010*. I dette dokumentet rapporteres det om mange forhold ved høgskolen. Dokumentet innledes med en gjennomgang av NOKUTs evaluering og den sakkyndige komiteens forslag til utvikling av kvalitetsarbeidet ved høgskolen. Høgskolen redegjør for det arbeidet som er gjennomført for å følge opp anbefalingene. Videre defineres høgskolens syv kvalitetsområder og høgskolens kvalitetsarbeid gjennom året rapporteres med bakgrunn i disse. Mål for de syv kvalitetsområdene framkommer ikke tydelig verken i systembeskrivelsen eller i årsrapporten. For hvert av kvalitetsområdene avsluttes gjennomgangen i rapporten med anbefalinger fra et «vi», men det framkommer ikke om dette er styret eller kvalitetsledelsen. Det framgår ikke om eller når årsrapporten er styrebehandlet.⁴

I rapporten skriver høgskolen at de har arbeidet med å utvikle nye elektroniske systemer som skal gjøre det lettere å sammenstille nøkkeldata. Det skal jobbes med å identifisere

⁴ I forbindelse med retting av feil og misforståelser oppgir høgskolen at rapporten ble behandlet i styret 28.08.10, og at «vi» i rapporten representerer både kvalitetsledelsen og styret.

kvalitetsparametre, utvikle indikatorer, målemetoder og nøkkeldata, samt å utnytte eksisterende data bedre.

Komiteens kommentarer og vurdering

Høgskolen har siden forrige evaluering utvidet bruken av studentevalueringer. Før var det kun én felles sluttevaluering etter hvert semester. Nå omfattes alle kurs og lærere av skriftlige studentevalueringer. Både stab og studenter mente at normalt leverte alle studentene evalueringsskjema. Studentene komiteen traff var svært fornøyde med opplegget.

I den nevnte årsrapporten inngår hele systembeskrivelsens omtale av de ulike kvalitetsområdene, noe som gjør rapporten lite leservennlig. Komiteens vurdering er at en rapport bør angi mål for perioden, hvilken informasjon systemet gir om utdanningskvalitet, angi eventuelle tiltak som er vedtatt og resultater av disse, samt foreslå nye tiltak. Mål for de syv kvalitetsområdene framkommer ikke tydelig verken i systembeskrivelsen eller i årsrapporten. I rapportene gis vurderinger og anbefalinger for hvert av de syv kvalitetsområdene, men kommentarene er en blanding av beskrivelser av forvaltningsmessige forbedringer og kvalitetsarbeid forstått som at forhold evalueres ut fra innhentet informasjon. Under fem av kvalitetsområdene nevnes tiltak og endringer, tilbakemeldinger, evalueringer og skjema. Særlig innen området undervisningskvalitet framkommer det at evalueringer er gjennomført og vurdert av studenter og at lærere har kommentert. Når en leser gjennomgangen av kvalitetsområdene er imidlertid inntrykket at systematikken i kvalitetsarbeidet mangler. Komiteen vil igjen stille spørsmål ved om ikke høgskolen opererer et for stort og komplisert system.⁵

Etter at kvalitetssikringssystemet ved forrige evaluering ikke ble godkjent, har mye av kvalitetsarbeidet naturlig nok handlet om å videreutvikle et kvalitetssikringssystem for utdanningsvirksomheten. Høgskolen har i siste årsrapport valgt å rapportere om dette arbeidet i lys av NOKUTs evalueringskriterier. Høgskolen må selv finne måter å strukturere sin rapportering om utdanningskvalitet. Komiteen vil likevel anbefale at det framover ikke velges for mange ulike måter å strukturere rapporteringen på.

2.5. Vurdering av måloppnåelse, tiltak og ressursstyring

Kriterium 6: Ved evaluering av kvalitetssikringssystemet vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter analyse av informasjonen og vurdering av måloppnåelse i kvalitetsarbeidet.

Kriterium 7: Ved evaluering av kvalitetssikringssystemet vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter bruk av resultatene fra kvalitetsarbeidet som grunnlag for beslutninger og tiltak, med sikte på å sikre og videreutvikle studiekvaliteten.

Kriterium 8: Ved evaluering av kvalitetssikringssystemet vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter klargjøring av hvordan kvalitetsarbeidet bidrar til ressursstyring og prioriteringer ved institusjonen (menneskelig ressurser, infrastruktur, service).

Beskrivelse ut fra dokumentasjon og besøk

I det nye systemet skal de strategiske målene operasjonaliseres gjennom delmål. For de ulike delmål skal en så definere tiltak, og det kan angis hvem som er ansvarlig. Det skal også defineres en tiltaksperiode som skal avsluttes med en statusoppdatering for tiltaket.

Høgskolen legger vekt på at en skal synliggjøre de konkrete utfordringene som tiltakene skal

⁵ Til denne vurderingen skriver høyskolen i sine kommentarer til feil og misforståelser at de ikke opplever systemet som for stort og komplisert, og at de sliter med å forstå hvorfor komiteen mener dette.

avhjelpe. Videre har høgskolen utviklet en evalueringsskjema som går nærmere inn på arbeidet som er gjort for å evaluere kvalitetsarbeidet, evalueringsskjema, nøkkelindikatorer for måloppnåelse, samt hvordan kunnskapen fra evalueringene er forsøkt videreformidlet og brukt i organisasjonen. Høgskolen skriver at fokus har vært å etablere et kvalitetssystem som ikke skal skjermes organisasjonen for kritiske innspill, men som snarere skal etterstrebe å være oversiktlig og transparent i forhold til svakheter og forbedringspotensialer. Den årlige kvalitetsrapporten skal gi oppsummering, analyser, konklusjoner og anbefalinger for det videre kvalitetsarbeidet. Nedenfor gis eksempler på angitte tiltak og anbefalinger for framtida som det er redegjort for i årsrapporten:

Høgskolen har utarbeidet nye rutiner for studentmedvirkning som sikrer at tillitsvalgte studenter involveres i å vurdere tiltak. Dersom studentevalueringene tyder på sviktende kvalitet i undervisningen, skal studieleder gå i dialog med den aktuelle læreren for å vurdere forbedringstiltak. I tillegg til evalueringer skal det avholdes møter med tillitsvalgte studenter en gang i semesteret, for at også de kan vurdere behov for tiltak. Referat fra dette møtet skal rapporteres til administrativ leder.

I rapporten anbefales tiltak for å øke svarprosenten i studentevalueringene. Det er gode erfaringer med at lærerne siste undervisningsdag setter av tid og oppfordrer studentene til å evaluere. Videre anbefales en endring i rutiner for tilbakemelding fra timelærerne, ved at de får et standardisert, elektronisk evalueringsskjema.

Siste års revidering av studieplanene førte til endring i studieplanen for helhetsterapistudiet og til endring i litteraturlisten for begge studiene. I sine vurderinger har faglærerne foreslått enkelte justeringer i oppgavetekster, i evalueringsskjemaet studentene benytter og at en innskjerper at innleveringsfrister overholdes.

Med bakgrunn i tilbakemeldinger fra studentene har høgskolen innført obligatoriske tester i tillegg til eksamen. Før hadde studentene kun eksamen på slutten av et fag. Gjennom evalueringene fikk høgskolen tilbakemelding om at studentene ønsket seg oftere vurdering. Dette har blitt satt i gang. For å få en indikasjon på studentenes læringsutbytte, anbefales det i årsrapporten å sammenlikne resultatene fra studentenes obligatoriske oppgaver over tid.

Høgskolen har også gjennomført tiltak rettet mot markedsføring og informasjon overfor nye studenter, med vekt på å bedre informasjon via internett og å utarbeide elektronisk søknadsskjema. Høgskolen har utarbeidet rutiner for å evaluere informasjon til søkere og selve opptaket. I årsrapporten foreslås det å arbeide videre med den elektroniske registreringen, slik at høgskolen kan få generert bedre nøkkeldata som belyser inntakskvalitet. Høgskolen ser også behov for å undersøke sammenheng mellom inntakskvalitet og andre kvalitetsområder, særlig resultat-kvalitet.

Studentenes evaluering av infrastruktur og læringsmiljø er fulgt opp overfor gårdeier og med egne investeringer i nytt utstyr. Etter diskusjon i læringsmiljøutvalget vil høgskolen gjeninnføre fadderordning for nye studenter, nå som et obligatorisk tiltak som er integrert i undervisningen. Skolen har fått erfaring med å tilrettelegge for studenter med særskilte behov. Tiltakene er beskrevet i detalj for å kunne brukes i framtiden.

Høgskolen ser behov for å systematisere kunnskap om relevanskvalitet. Det er utarbeidet et spørreskjema som kan sendes tidligere studenter. I årsrapporten anbefales også undersøkelser i relevante deler av næringslivet. Internt er det ønske om en tettere kobling mellom relevanskvalitet og programkvalitet.

Komiteens kommentarer og vurdering

NOKUTs evaluering er foretatt før høgskolen har hatt et studieår med det nye systemet. Det framkommer redegjørelse for og forslag til tiltak i årsrapporten, men det er uklart hva som er grunnlaget for forskjellige tiltak.

Høgskolen har startet å benytte enkelte hovedprosesser i det nye systemet. I disse prosessene er det definert delmål, fastsatte tiltak, og i enkelte tilfeller, fastsatt ansvar og tidsfrist, samt videre rapporteringsrutiner. Det er også fastsatt i det nye systemet at tiltak skal evalueres og vurderes med hensyn til fortsatt aktualitet. I og med at systemet er så nytt, er tiltakene ennå ikke kommet til dette stadiet. Ut over beskrivelsen av det nye elektroniske systemet, er det sjelden angitt tidsplan for når tiltak skal være ferdig. Dette kan skyldes at systemet først tas fullt ut i bruk fra og med denne høsten. Komiteen vil likevel understreke at det er viktig å få inn tidsplan for når tiltak skal implementeres og ferdigstilles.

Årsrapporten er skrevet før det nye systemet er innført. I denne er det i liten grad beskrevet konkrete mål for kvalitetsarbeidet. Dette gjør at det heller ikke foreligger en god analyse av måloppnåelse. I det nye systemet legges det opp til å sette delmål under alle de strategiske målene til høgskolen, samt at tiltak skal knyttes direkte under de enkelte delmål. Dette vil kunne gi høgskolen et verktøy for å analysere måloppnåelse i *framtidige* årsrapporter.

I årsrapporten fra 2009/2010 er det gitt anbefalinger innen flere av kvalitetsområdene. Det er som tidligere kommentert uklart hvem det rådgivende «vi» representerer, om rapporten er behandlet i styret og om det i så fall er fattet vedtak om prioriteringer.⁶

3. KONKLUSJON

3.1. Har høgskolen et tilfredsstillende system for kvalitetssikring?

Alle institusjoner med akkrediterte studietilbud skulle pr. august 2006 ha utviklet et tilfredsstillende system for kvalitetssikring av utdanningen. Da Norsk høyskole for helhetsterapi fikk evaluert sitt system i 2009, oppsummerte komiteen at dokumentasjonen ikke beskriver et system for kvalitetssikring, og heller ikke dokumenterte noe system i bruk.

Komiteen vil påpeke at høgskolen i etterkant av den første evalueringen har tatt fatt i utfordringene med å få i gang et system for kvalitetssikring, og det framgår av dokumentasjonen at det arbeides med å forbedre administrasjon og forvaltning slik at også *grunnlaget* for å kunne igangsette systematisk kvalitetsarbeid er under utvikling. Foreløpig savnes en god dokumentasjon som er nødvendig for at det systematiske kvalitetsarbeidet skal fungere.

⁶ Det er redegjort for prosessen fram til årsrapport i kommentaren om feil og misforståelser. For komiteen, som lesere av rapporten, var «vi» uklart. Se note 4 om styrebehandling.

Komiteen finner ut fra en helhetsvurdering ikke å kunne anbefale godkjenning av høgskolens kvalitetssikringssystem. Slik det framstår for komiteen er ikke systemet implementert på en slik måte at det er mulig å se hvordan det virker i praksis. Dessuten synes det å være så omfattende at det ikke står i rimelig forhold til det system som er nødvendig for en så liten institusjon. Men med den store interesse høgskolen nå viser for å utvikle et egnet kvalitetssikringssystem, synes det som institusjonen er på god vei til å utvikle et egnet redskap for å kvalitetssikre sine utdanningsløp.

Høgskolen hadde ved tidspunktet for den første evalueringen enkelt sagt ikke forholdt seg til at det er lovpålagt for alle institusjoner som tilbyr høyere utdanning å ha et system for kvalitetssikring av utdanningen. Fortsatt er systemet for kvalitetssikring av utdanningen ved Norsk høgskole for helhetsterapi for lite utprøvd til at komiteen kan gi anbefaling om godkjenning: Det er svært vanskelig å få et inntrykk av hva for slags dokumentasjon systemet frambringer. Av samme grunn er det sparsommelig med eksempler på høgskolens egne *kvalitetsvurderinger på grunnlag av dokumentasjon fra systemet*. Ettersom systemet har vært i bruk så kort tid har komiteen ikke grunnlag for å danne seg en oppfatning av hvordan kvalitetsarbeidet inngår i strategiarbeidet.

Komiteen vil framheve at enkelte elementer i systemet er prøvd ut: Det er gjennomført evalueringer, og resultater og vedtak om enkelte tiltak i forbindelse med disse er redegjort for i for *Årsrapport Helhetsterapi og Kost og ernæring skoleåret 2009/2010*, men det er uklart hva som er grunnlaget for disse. Dokumentasjonen er svært uklar når det gjelder sammenhenger mellom elementer og tidsløpet i systemet, slik at gangen og dynamikken i systemet ikke er dokumentert eller formidlet. Ut fra dokumentasjonen er det rett og slett vanskelig å se det avgrensede systemet og dets frambringelser. Redegjørelsen i årsrapporten tilsier imidlertid at det er fokus på forbedringstiltak i utdanningene, og komiteen vil framheve de intervjuede studentenes positive bilde av kvalitetsarbeidet, og deres utsagn om at evalueringer og tilbakemeldinger tas på alvor.

Norsk høgskole for helhetsterapi har ved denne supplerende evalueringen vist at de ønsker å ta kvalitetsarbeid og det lovpålagte kravet om system for kvalitetssikring av utdanningen på alvor. Mange aktører inviteres til å delta i systemet, men systemet slik det framstår i dag virker som et alt for omfattende system for en så liten institusjon. Inntrykket av uklar dokumentasjon av systemets gang og dynamikk har sammenheng med at systemet etter komiteens vurdering ikke er tilpasset til høgskolens størrelse.

Oppfordringen i forbindelse med første evaluering er kommentert i høgskolens årsrapport: «NOKUT har oppfordret oss til å tilpasse kvalitetssystemet til institusjonens størrelse og faglige egenart. Norsk høgskole for helhetsterapi er en liten skole, og det ligger derfor en del begrensninger i hvor omfattende, raffinert, tungt og kostbart et kvalitetssystem kan være, før det blir mer til hinder enn til hjelp» (s 3). Ut fra dokumentasjon og besøk er komiteens vurdering at høgskolen *ikke* har tatt innover seg oppfordringene. Tvert i mot er det satt i gang et system med svært mange elementer og prosesser som på det nåværende tidspunkt langt fra virker klargjørende mht. hva et system for kvalitetssikring skal bidra med. Komiteen kan se konturene av et system, men det er vanskelig å skjønne gangen i systemet på bakgrunn av systembeskrivelse og årsrapport. Skolens eget arbeid forsvinner i dokumentenes prinsipielle formuleringer. Etter komiteens vurdering må den strukturelle oppbyggingen av systemet bedre tilpasses størrelsen på institusjonen.

3.2. Komiteens anbefaling om videre utvikling

Komiteens anbefalinger for utvikling av systemet henger nøye sammen med begrunnelsen for ikke å anbefale godkjenning av systemet: Systemet trengs å prøves ut og tilpasses institusjonens størrelse. Komiteen anbefaler følgende:

- En refleksjon rundt hva et system for kvalitetssikring skal bidra med i en liten organisasjon
- Bygge videre på de gode erfaringene med enkelte elementer i systemet, så som studentevalueringene som får godt skussmål
- Utarbeide en klar tidslinje for når forskjellig typer informasjon om kvalitetsforholdene skal innhentes og når og i hvilke sammenhenger informasjonen kan få betydning for styringen av høgsolen.

4. VEDLEGG

4.1. *Sammensetning og mandat for sakkyndig komité*

Komiteen som har evaluert system for kvalitetssikring av utdanningen ved Norsk høgskole for helhetsterapi har bestått av:

- Iréne Håggström (leder), utreder/prosjektleder i Høgskoleverket (HSV),
- Kjetil Clementsen, student ved Universitetet i Stavanger
- Helge Salvesen, professor i historie ved Universitetet i Tromsø og direktør for Universitetsbiblioteket i Tromsø

Wenche Froestad, seniorrådgiver i NOKUT, har vært komiteens sekretær.

MANDAT FOR SAKKYNDIGE KOMITEER VED EVALUERING AV INSTITUSJONENES KVALITETSSIKRINGSSYSTEM

Fastsatt av NOKUTs styre 5. mai 2003, revidert 15. april 2005, tilpasset forskrift av 8. september 2005.

Opgaven til sakkyndig komité er å vurdere om institusjonen tilfredsstillende oppfyller kravene til intern kvalitetssikring av egne studietilbud. Oppgaven er gitt i § 2-2 i Kunnskapsdepartementets forskrift av 8. september 2005 om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005. Kravene til institusjonens interne kvalitetssikring er gitt i § 2-1 i samme forskrift, og evalueringskriterier fastsatt av NOKUT 5. mai 2003, sist revidert 25. januar 2006, med hjemmel i departementets forskrift.

Komiteens vurdering skal baseres på følgende materiale:

- Dokumentasjon av kvalitetssikring og kvalitetsarbeid som institusjonen legger fram, bl a årsrapporter om kvalitetsarbeidet. Komiteen kan ellers be om få seg forelagt et hvilket som helst materiale som den anser å være av betydning for vurderingen.
- Komiteens erfaringer og funn ved institusjonsbesøk. Ved institusjonsbesøk skal komiteen ha kontakt med representanter for ledelse, faglig og administrativt personale og studenter. For øvrig avgjør komiteen selv hvem den vil treffe og hvilke enheter den vil besøke.

Komiteen skal nedfelle sine vurderinger og konklusjoner i en skriftlig rapport. Rapporten skal gi en entydig og begrunnet konklusjon om hvorvidt institusjonens system for kvalitetssikring er tilfredsstillende. Komiteen skal også gi råd om det videre kvalitetsarbeidet ved institusjonen og kan, om den finner grunnlag for det, gi tilråding om særskilt evaluering med sikte på revisjon av gitt akkreditering.

Komiteen skal kvalitetssikre rapportens faktiske opplysninger før den avgis.

Komiteen arbeider på oppdrag fra NOKUT og avgir sin rapport dit. Oppdraget er

avsluttet når NOKUT har fattet vedtak i saken. Inntil oppdraget er avsluttet, skal ikke de sakkyndige ta del i den offentlige debatt om saken.

4.2. *NOKUTs evalueringskriterier*

KRITERIER FOR EVALUERING AV UNIVERSITETERS OG HØGSKOLERS KVALITETSSIKRINGSSYSTEM FOR UTDANNINGSVIRKSOMHETEN

Vedtatt av NOKUTs styre 5. mai 2003, revidert 25.01.06.

Innledning

Lov om universiteter og høyskoler pålegger institusjoner som gir høgre utdanning å ha "et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring" (§ 1-6). Med hjemmel i loven har Utdannings- og forskningsdepartementet i forskrift fastsatt noen krav til systemene, samtidig som NOKUT er gitt fullmakt til å fastsette de kriterier som systemene skal evalueres etter.

Som deltaker i Bologna-prosessen har Norge også forpliktet seg til å følge de standarder og retningslinjer som er vedtatt for det europeiske området for høgre utdanning. Gjeldende europeiske standard for intern kvalitetssikring av utdanningen er dermed forpliktende for norske institusjoner.

Departementets forskrift, den europeiske standarden og NOKUTs kriterier utgjør til sammen evalueringsgrunnlaget for institusjonenes kvalitetssikringssystemer for utdanningsvirksomheten.

Formål

Ansvar for tilfredsstillende kvalitet i studietilbudene ligger hos institusjonen som tilbyr dem. Kvalitetssikringssystemet er institusjonens redskap for å oppnå nødvendig kunnskap til å ivareta dette ansvaret. Systemet må kunne dokumentere sikring av de enkelte utdanningstilbud som institusjonen gir, avdekke tilfeller av kvalitetssvikt og synliggjøre god og dårlig kvalitet for øvrig. Det skal gi institusjonen et grunnlag for egenvurdering og endring.

Arbeidet med og rundt kvalitetssikringssystemet bør bidra til at det utvikles en sterk kvalitetskultur i institusjonen. Systemet skal skape klarhet rundt interne oppgaver og ansvarsforhold i et helhetlig opplegg, der alle medvirkende – tilsatte og studenter – er delaktige i det felles arbeidet for høy kvalitet.

Kvalitet og kvalitetssikringssystem

Det gis ingen enkel og entydig definisjon på begrepet studiekvalitet. Tre forhold står likevel sentralt: Kvalitet slik den framtrer for studentene, slik den tilfredsstillende anerkjente faglige mål, og slik den gir utdanningene samfunnsmessig relevans i vid forstand. Den formelle referansen for kvalitet i høgre utdanning er gjeldende standarder og kriterier for akkreditering av institusjoner og studieprogram.

NOKUTs evalueringskriterier forholder seg ikke direkte til kvaliteten i utdanningene, men gjelder selve kvalitetssikringssystemet og institusjonenes kvalitetsarbeid. De har derfor fokus på sentrale kjennetegn ved et tilfredsstillende system, uten å angi konkrete opplegg og metoder. Det legges vekt på at systemet er helhetlig og ledelsesforankret, at det framskaffer nødvendig informasjon, at informasjonen analyseres og videreformidles til aktuelle ansvars- og ledelsesnivåer, og at det er rutiner for hvordan kunnskap skal omsettes til handling med sikte på forbedring og utvikling. I likhet med institusjonens øvrige styringsredskaper, må også kvalitetssikringssystemet evalueres internt og utvikles i samsvar med behovene.

Et godt kvalitetssikringssystem er både et styringsinstrument for institusjonen og et praktisk redskap for jevnlig forbedringer i den løpende virksomheten. Systemet bør derfor bygge på rutiner som er nært knyttet til selve læringsprosessene og læringsmiljøet, og som motiverer og drar de ansatte og studentene med i arbeidet. Kvalitetsarbeidet bør ikke reduseres til kun rutiner for ettersyn og kontroll.

System og dokumentasjon

Systemet er institusjonens eiendom og det er institusjonen selv som ut fra egen størrelse og faglig profil bestemmer hvordan det skal utformes. Det samme gjelder for den dokumentasjonen som systemet frambringer. Institusjonen avgjør selv hvilke data og annen informasjon den behøver for å kunne identifisere variasjoner i kvaliteten og velge relevante kvalitetsforbedrende tiltak. Det forventes likevel at kvalitetssikring av de enkelte studietilbud er dokumentert. Det er ikke hensikten at institusjonen skal rapportere registrerte kvalitetsindikasjoner eller vurderinger til NOKUT, men denne dokumentasjonen må være tilgjengelig i forbindelse med ekstern evaluering.

Kravene i departementets forskrift

Fastsatt i forskrift fra Utdannings- og forskningsdepartementet av 8. september 2005 (§ 2-1), med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005 (§ 1-6).

1. Universiteter og høyskoler skal ha et system for sitt kvalitetssikringsarbeid som sikrer kontinuerlige forbedringer, gir tilfredsstillende dokumentasjon av arbeidet og avdekker sviktende kvalitet.

2. Kvalitetssikringssystemet skal omfatte alle prosesser som har betydning for studiekvaliteten, fra informasjon overfor mulige søkere til avslutning av studiet. Rutiner for studentevaluering av undervisningen, selvevaluering og institusjonens oppfølging av evalueringer, dokumentasjon av institusjonens arbeid med læringsmiljøet, samt rutiner for kvalitetssikring av nye studietilbud, skal inngå.

Europeisk standard for institusjonenes interne kvalitetssikring

*Tiltrådt av utdanningsministrene i Bologna-prosessen 20. mai 2005 (Bergen-kommunikatet). Den originale teksten, som også inneholder veiledende retningslinjer, finnes i **Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area**, utgitt av European Association for Quality Assurance in Higher Education, Helsinki 2005.*

1. Plan og prosedyrer i kvalitetssikringsarbeidet.

Institusjonene bør ha en plan med tilknyttede prosedyrer for å sikre kvalitet og nivå i sine studieprogram og grader. De bør også eksplisitt forplikte seg til å utvikle en kvalitetskultur som anerkjenner betydningen av kvalitet og kvalitetssikring i arbeidet. For å oppnå dette, bør institusjonene utvikle og implementere en strategi for kontinuerlig kvalitetsutvikling.

Strategi, plan og prosedyrer for kvalitetssikring bør ha formell status og være offentlig tilgjengelig. De bør også omfatte studenters og andre interessenters medvirkning.

2. Godkjenning, kontroll og periodisk gjennomgang av programmer og grader.

Institusjonene bør ha formelle mekanismer for intern godkjenning, overvåking og periodisk evaluering av studieprogram og grader.

3. Vurdering av studenter.

Studenter bør vurderes etter regler, kriterier og rutiner som anvendes konsekvent og er offentlig kjent.

4. Vurdering av undervisningspersonalet.

Institusjonene bør ha rutiner for å sikre at lærere som underviser studenter er kvalifiserte og kompetente for oppgaven. Sikringsrutinene gjøres kjent for dem som foretar eksterne evalueringer og de bør kommenteres i rapporter.

5. Ressurser og støtte til studentenes læring.

Institusjonene bør sikre at tilfredsstillende ressurser er tilgjengelige til støtte for studentenes læringsprosess, og at disse er tilpasset de enkelte studieprogram.

6. Informasjonssystemer

Institusjonene bør sikre at det foretas innsamling, analyse og bruk av informasjon/data som er relevant for god styring av studieprogrammene.

7. Offentlig informasjon

Institusjonene bør jevnlig publisere oppdatert og objektiv informasjon, både kvantitativ og kvalitativ, om studieprogrammene.

NOKUTs kriterier for evaluering av kvalitetssikringssystem

Fastsatt av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen 5. mai 2003 med hjemmel i Utdannings- og forskningsdepartementets forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler.

Kvalitetssikringssystemet skal omfatte hele institusjonen og gjelder de delene av virksomheten som er relatert til studiekvalitet og det totale læringsmiljøet, for alle studietilbud som institusjonen har ansvaret for, internt og eksternt. Ved evaluering av kvalitetssikringssystemet vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter:

1. klargjøring av hvordan arbeidet med studiekvalitet inngår som en del av institusjonens strategiske arbeid
2. institusjonens definerte mål for kvalitetsarbeidet
3. forankring av kvalitetsarbeidet i ledelsen på alle nivå i organisasjonen

4. organisering av kvalitetsarbeidet i rutiner og tiltak som sikrer bred medvirkning, med definerte ansvarsforhold og myndighetsfordeling for de ulike ledd i arbeidet
5. innhenting og behandling av data og informasjon fra evalueringer som er nødvendig for å gi tilfredsstillende vurderinger av kvaliteten i alle studieenheter, og akkumulert på overordnede nivå i institusjonen
6. analyse av informasjonen og vurdering av måloppnåelse i kvalitetsarbeidet
7. bruk av resultatene fra kvalitetsarbeidet som grunnlag for beslutninger og tiltak, med sikte på å sikre og videreutvikle studiekvaliteten
8. klargjøring av hvordan kvalitetsarbeidet bidrar til ressursstyring og prioriteringer ved institusjonen (menneskelig ressurser, infrastruktur, service)
9. studentenes aktive medvirkning i kvalitetsarbeidet og fokus på det totale læringsmiljøet
10. en årlig rapport om kvalitetsarbeidet til institusjonens styre, som gir en helhetlig og overordnet vurdering av studiekvaliteten ved institusjonen og oversikt over opplegg og tiltak i kvalitetsarbeidet.

4.3. Dokumentasjon fra Norsk høyskole for helhetsterapi

I forkant av denne nye evalueringen av system for kvalitetssikring ved Norsk høyskole for helhetsterapi har komiteen mottatt følgende dokumentasjon:

- Beskrivelse av kvalitetssikringssystemet ved Norsk høyskole for helhetsterapi
- Årsrapport for Helhetsterapi og Kost og ernæring skoleåret 2009/2010
- Vedlegg⁷:
 - o Styringsstruktur Norsk høyskole for helhetsterapi
 - o Stillingsbeskrivelse og CV for rektor, pedagogisk leder, hovedlærer og administrativ leder
 - o Balanseregnskap per 08.09.2009
 - o Studentreglement, inkl. avtaledokument mellom student og høyskole
 - o Beskrivelse av studiet i Kost og ernæring
 - o Krav til lærer-, sensor og veilederkompetanse
 - o Konkret om undervisningsrom og hvordan det blir tildelt Nhh
 - o Utstyrsliste ved norsk høyskole for helhetsterapi
 - o Veiledning til utfylling av evalueringsskjema
 - o Evalueringsskjema, student, for fagutdanning i helhetsterapi ved Norsk høyskole for helhetsterapi
 - o Evalueringsskjema ernæring, Nhh, våren 207
 - o Evalueringsskjema studieåret 2007/08 ved Norsk høyskole for helhetsterapi
 - o Evalueringsskjema ernæring, Nhh, høst 2008
 - o Norsk høyskole for helhetsterapi - Evaluering fra lærere
 - o Praksis og Klientrapporter ved Nhh – evalueringsskjema
 - o Norsk høyskole for helhetsterapi – Evaluering av studenter i praksis (rutinene foreligger ikke, men skal settes i system fra skoleåret 2010/2011)
 - o Evalueringsskjema for klienter
 - o Norsk høyskole for helhetsterapi – Spørreskjema for tilbakemelding fra ferdige Helhetsterapeuter Nhh

⁷ Det er kvalitetssikringssystemet for studietilbudet i kost og ernæring (som er akkreditert som høyere utdanning) som omfattes av denne evalueringen. Deler av den tilsendte dokumentasjonen omfatter studietilbudet i helhetsterapi.

- Norsk høyskole for helhetsterapi – Fagplan for 4-årig fagutdanning i helhetsterapi
- Studieplan kost og ernæring Nhh,
- Leieavtale for næringslokaler

Dokumentasjon mottatt august 2010 (etter fristen):

- Strategisk plan
- Samling e-poster som viser planlegging mht. vekstfag
- Samling e-poster som viser planlegging mht. kvalitetssikring av undervisning

Dokumentasjon mottatt etter institusjonsbesøket:

Tilgang til prosessmodelleringsverktøyet Best Practice.

4.4. Program for institusjonsbesøk

Fredag 17. september: Besøk ved høyskolen

08.45	Ankomst og forberedelse
09.00 – 10.00	Møte med Kvalitetsledelsen
10.15 – 11.00	Møte med Studenter med og uten tillitsverv
11.15 – 11.35	Omvisning
11.35 – 12.15	<i>Lunsj for komiteen</i>
12.15 – 13.00	Møte med lærerne
13.15 – 15.00	Komitémøte
15.00 – 15.25	Tilbakemelding til ledelsen

Tønsberg, 9. februar 2011

Tilsvar til de sakkyndiges endelige evalueringsrapport

(S 20 står det dokumentasjon mottatt august 2010(etter fristen)

Da er det dessverre noen som er feilinformert, vi har levert dokumentene etter avtale med NOKUT.

Vi påpekte i vårt forrige tilsvar, at de sakkyndiges utkast til rapporten var preget av mange feil og misforståelser. Vi konstaterer at de sakkyndiges endelige versjon av rapporten i svært liten grad har tatt innover seg våre kommentarer og korreksjoner. Vi vil derfor henvise til vårt tidligere tilsvar, for en mer detaljert uttalelse om hvor vi mener rapporten sviker i sine vurderinger og/eller konklusjoner. Nedenfor vil vi begrense oss til noen mer prinsipielle betraktninger:

Et spørsmål som melder seg når man leser rapporten er; hvem er denne rapporten egentlig adressert til? Eller for å være mer presis; hvem er den skrevet for? I navnet skulle man jo tro at vi var den primære adressaten for denne rapporten. Men da hadde vi også ventet at de sakkyndige ville drøfte og ta stilling til våre kommentarer og påpekninger av feil og mangler. Istedenfor ser vi at de enten helt har ignorert våre kommentarer, eller refererer til dem på en helt overfladisk måte og uten å ta stilling, typisk gjennom en fotnotebemerkning om at vi ikke deler deres syn. Det er ingen realitetsvurdering av de forhold vi tar opp.

At evalueringsrapportene også skal ha informasjons- og læringsverdi for andre, er naturlig og noe vi er fullt innforstått med. Og når ”andre” (f.eks. høyere utdanningsinstitusjoner) gjøres til den viktigste mottaker for rapporten, så kan man selvfølgelig i større grad også forsvare at man ikke går inn i detaljer (disse vil det uansett være litt vanskelig for andre å få tak på og ta stilling til). Men det blir også problematisk når rapporten ikke primært er skrevet for oss, og vi heller får rollen som en case el. *læringseksempel* som ”sensorene” kan bruke for å illustrere sine generelle poenger ang. bra og dårlig kvalitetsarbeid – ikke minst fordi rapporten pga. dette uttaler seg i generelle vendinger, blir konkluderende istedenfor argumenterende, og ikke gir nødvendige veiledning og utfylling.

En av mange eksempler på dette, er rapportens insistering på at vårt kvalitetssystem er ”for omfattende” og ”ikke tilpasset institusjonens størrelse”. Vi klarer ikke med vår beste vilje å forstå hva konkret de sikter til og hvilken begrunnelse som ligger til grunn for dette utsagnet: På hvilken måte systemet ikke er tilpasset skolens størrelse, eller hvilken del av det, utdypes ikke, ei heller etter at vi har etterlyst dette. Hvordan skal vi kunne følge opp dette?? Hva skal vi kutte ned på, og hva skal vi gjøre mer av?

Mye av det vi oppfatter som svakheter ved rapporten, kan synes å ha sammenheng med at komiteen ikke har tatt seg god nok tid til institusjonsbesøket, og at dette skulle

ha vært organisert annerledes når man skal gjennomføre et så ambisiøst program på bare én dag. Dette bidro til at det knapt ble tid til å vise frem de ulike delsystemene som inngår i kvalitetssikringen, og hvordan disse benyttes i kvalitetsarbeidet.

Noe annet vi er kritisk til, og som også kan ha sammenheng med det unødvendige tidspresset det korte institusjonsbesøket medførte, er at vi ikke blir konfrontert med oppfatningen og kritikken de sakkyndige har av system vårt under selve besøket. Dermed får vi ikke mulighet til å gi utfyllende informasjon, korrigerer mulige misforståelser eller vrangforestillinger, eller selv be om utfyllende informasjon der det er uklart hva de sakkyndige sikter til.

Det kan virke som at det de sakkyndige mener vi særlig burde hatt fokus på er evalueringer og tilhørende forbedringer:

”Komiteen anbefaler følgende:

... ..

Bygge videre på de gode erfaringene med enkelte elementer i systemet, så som studentevalueringene som får godt skussmål” (s.15)

Det er grunn til å påpeke at vi lenge har hatt et stort fokus på evalueringer, og at dette derfor ikke representerer noe nytt, slik de sakkyndige antyder flere steder, f.eks. gjennom å hevde at systemet ... er for lite utprøvd, jf.:

Fortsatt er systemet for kvalitetssikring av utdanningen ved Norsk høyskole for helhetsterapi for lite utprøvd til at komiteen kan gi anbefaling om godkjenning: Det er svært vanskelig å få et inntrykk av hva for slags dokumentasjon systemet frambringer. Av samme grunn er det sparsommelig med eksempler på høyskolens egne kvalitetsvurderinger på grunnlag av dokumentasjon fra systemet. Ettersom systemet har vært i bruk så kort tid har komiteen ikke grunnlag for å danne seg en oppfatning av hvordan kvalitetsarbeidet inngår i strategiarbeidet. (s.14)

De sakkyndige har forstått det slik at studiet tidligere ikke har vært godt nok evaluert, jf.:

”Høgskolen har siden forrige evaluering utvidet bruken av studentevalueringer. Før var det kun én felles sluttevaluering etter hvert semester. Nå omfattes alle kurs og lærere av skriftlige studentevalueringer.” (s.11)

Men denne påstanden (som antakelig også er mye av bakgrunnen for at de sakkyndige mener at vårt system ikke er tilstrekkelig utprøvd, og ikke kan vise til dokumenterte resultater) hviler på bristende forutsetninger: For skolestudentene var det fortløpende muntlige evalueringer, men i tillegg en skriftlig sluttevaluering hvert semester. Disse klassene var som de sakkyndige har fått med seg svært små:

”Høyskolestudiet i kost- og ernæring har høsten 74, hvorav 64 følger nettbasert studieopplegg.” (s.3)

Hva gjelder nettstudentene, så har de skriftlig evaluert bl.a. fag og lærere mange ganger per semester. Å presentere vårt kvalitetssystem som nytt og utprøvd hva studentevalueringer angår, blir derfor helt meningsløst og fullstendig feil.

Et symptomatisk uttrykk for evalueringenes sentrale plass ved institusjonen, er også at studentene er godt fornøyde. Noe også de sakkyndiges evaluering peker på flere steder i rapporten:

”De få studentene komiteen traff, hadde også fått informasjon om systemet. Informasjonen ble gitt på første samling og på internett. Studentene hadde god forståelse for hvilke kanaler systemet har for tilbakemeldinger. I følge studentene fungerer opplegg for evalueringer og avviksmeldinger. Komiteen fikk også inntrykk av at studentene er positive til å delta i kvalitetsarbeid, og er aktive med å gi tilbakemeldinger, både uformelt direkte til lærer, gjennom skriftlige evalueringer og ved å bruke tillitsvalgte studenter. Studentene ga inntrykk av at medvirkningen fungerer godt, og at høgskolen følger opp innspill. Komiteen fikk inntrykk av at høgskolen har fokus på det fysiske læringsmiljøet, og raskt forsøker å løse eventuelle problemer.” (s.9)

”Høgskolen har siden forrige evaluering utvidet bruken av studentevalueringer. Før var det kun én felles sluttevaluering etter hvert semester. Nå omfattes alle kurs og lærere av skriftlige studentevalueringer. Både stab og studenter mente at normalt leverte alle studentene evalueringsskjema. Studentene komiteen traff var svært fornøyde med opplegget.” (s.11)

”Redegjørelsen i årsrapporten tilsier imidlertid at det er fokus på forbedringstiltak i utdanningene, og komiteen vil framheve de intervjuede studentenes positive bilde av kvalitetsarbeidet, og deres utsagn om at evalueringer og tilbakemeldinger tas på alvor.” (s.14)

Det som imidlertid kan sies å være nytt og i en forstand også ”lite utprøvd”, er etableringen av en mer helhetlig kvalitetsmetodikk, som bl.a. skal bidra til å knytte strategi og kvalitetsarbeid tettere sammen, og sikre realisering av et mer helhetlig kvalitetsinnsats. Nytt er også det elektroniske systemet (*Best Practice*) som vi har tatt i bruk for å støtte dette arbeidet. Men det blir likevel en drøy påstand å si at vårt kvalitetssikringssystem av den grunn ikke er tilstrekkelig utprøvd og kvalitetsarbeidet ikke tilstrekkelig evaluert. Det har som alt nevnt lenge vært et stort fokus på evaluering og forbedringer, og dette er også integrert i årlig kvalitetsrapport.

En siste kommentar angående en ”mindre” feil vi registrerte:

Særlig tre dokumenter gir tilgang til en beskrivelse av systemet for kvalitetssikring av utdanningen: Beskrivelse av kvalitetssikringssystemet ved Norsk høgskole for helhetsterapi, utskrift av det elektroniske modelleringsverktøyet Best Practice og Årsrapport for Helhetsterapi og Kost og ernæring skoleåret 2009/2010. (s.4)

De sakkyndige har ikke fått noen ”utskrift av det elektroniske modelleringsverktøyet Best Practice”, men de har fått en beskrivelse vi har laget for å vise hvordan Best Practice inngår i vårt kvalitetssystem og -tankegang. Det er når alt kommer til alt tross alt en betydelig forskjell på en generell produktbeskrivelse av et verktøy (..en utskrift...), og våre tanker om hva vi kan bruke verktøyet til.

Med vennlig hilsen

Randi Hellebust
Rektor

Norsk høgskole for helhetsterapi as

Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen ved Norsk Høgskole for Helhetsterapi

Oktober 2009

1

Forord

Det ligger til grunn i lov om universiteter og høyskoler at alle høyere utdanningsinstitusjoner som tilbyr akkrediterte studietilbud skal ha et system for kvalitetssikring av utdanningen. NOKUT har fått i oppdrag å evaluere institusjonenes kvalitetssikringssystemer. Det skal ikke gå mer enn seks år mellom hver gang et system evalueres.

Den sakkyndige komiteen som evaluerte system for kvalitetssikring av utdanningen ved Norsk Høgskole for Helhetsterapi ble oppnevnt i fullmaktssak 24. juni 2009. Komiteen leverte sin rapport 27. oktober samme år.

Komiteen hadde følgende sammensetning:

- Iréne Häggström (leder), utreder/prosjektleder Högskoleverket (HSV)
- Åshild Høllesli, student ved Det teologiske menighetsfakultetet i Oslo
- Helge Salvesen, professor i historie Universitetet i Tromsø/direktør Universitetsbiblioteket i Tromsø

Andreas Hed Larsen, rådgiver i NOKUT, var komiteens sekretær.

NOKUT ønsker å takke den sakkyndige komiteen for vel utført arbeid.

Dette dokumentet inneholder rapporten fra den sakkyndige komiteen, samt institusjonens uttalelse til denne. Rapporten og uttalelsen var grunnlaget for NOKUTs styrebehandling 17. desember 2009.

Følgende vedtak ble fattet:

1. System for kvalitetssikring av utdanningen ved Norsk Høgskole for Helhetsterapi godkjennes ikke.
2. Norsk Høgskole for Helhetsterapi gis frist på 6 måneder til å utvikle kvalitetssystemet, gjerne i henhold til komiteens anbefalinger, samt å sende NOKUT dokumentasjon om endringene.
3. Ved mottakelse av dokumentasjonen vil NOKUT iverksette en ny evaluering, og på bakgrunn av denne vil NOKUTs styre ta endelig stilling til hvorvidt systemet kan godkjennes.

Oslo, desember 2009

Terje Mørland
direktør

Evaluering av system for kvalitetssikring ved Norsk Høgskole for Helhetsterapi

Rapport fra sakkyndig komité

Avgitt 27.10.2009

Irène Haggström
Åshild Høllesli
Helge Salvesen

NOKUTs rapporter

ISSN [1501-9640]

1.	Innledning	3
1.1.	Komiteens oppgave og grunnlaget for evalueringen	3
1.2.	Begrunnelse for å avlyse institusjonsbesøket	3
2.	Norsk Høgskole for Helhetsterapi	5
2.1.	Institusjonens dokumentasjon.....	5
3.	Komiteens kommentarer, helhetlige vurdering og konklusjon	6
3.1.	Kommentarer	6
3.2.	Vurdering og konklusjon.....	6
4.	Komiteens anbefalinger	7
5.	Appendiks	8
5.1.	Den sakkyndige komiteens sammensetning og mandat.....	8
5.2.	NOKUTs kriterier	9
5.3.	Dokumentasjon	12

1. Innledning

1.1. Komiteens oppgave og grunnlaget for evalueringen

I forskrift til § 1-6 i Lov om universiteter og høyskoler heter det at «Universiteter og høyskoler skal ha et system for sitt kvalitetssikringsarbeid som sikrer kontinuerlige forbedringer, gir tilfredsstillende dokumentasjon av arbeidet og avdekker sviktende kvalitet» (§ 2-1, (1)).

I henhold til Forskrift om overgangsbestemmelser til lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler skal private institusjoner som tilbyr akkrediterte studietilbud ha utviklet et tilfredsstillende system for kvalitetssikring av utdanningen fra og med 1. august 2006. Norsk Høgskole for Helhetsterapi faller inn under denne bestemmelsen.

Kvalitetssikringssystemet er utdanningsinstitusjonenes redskap for å skaffe seg nødvendig kunnskap for å vurdere kvaliteten i egne utdanningstilbud. Det er institusjonene selv, ut fra egen størrelse, faglige profil og andre forhold ved institusjonen, som bestemmer hvordan systemet skal utformes. I henhold til Lov om universiteter og høyskoler er det NOKUTs oppgave å evaluere institusjonenes systemer for kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten etter kriterier som organet fastsetter.

NOKUT benytter sakkyndige komiteer i sine evalueringer. Komiteene skal vurdere hvorvidt institusjonene tilfredsstillende kravene til kvalitetssikring av egne studietilbud. En evaluering av et kvalitetssikringssystem er således ikke en faglig vurdering av innhold og kvalitet i de enkelte studier, men en evaluering av institusjonens systematiske arbeid for å sikre og forbedre slik kvalitet.

Den sakkyndige komiteen baserer sine vurderinger på dokumentstudier og erfaringer gjort gjennom besøk ved institusjonen. I forbindelse med evalueringen av kvalitetssikringssystemet ved Norsk Høgskole for Helhetsterapi valgte imidlertid den sakkyndige komiteen å avlyse institusjonsbesøket.

1.2. Begrunnelse for å avlyse institusjonsbesøket

Institusjonsbesøket ved Norsk Høgskole for Helhetsterapi var planlagt avholdt 6. november 2009. Dokumentasjon fra institusjonen ble mottatt 11. september 2009. Basert på studier av dokumentasjonen, diskusjoner internt i komiteen, samt telefonmøte mellom komiteen og NOKUT, besluttet komiteen å avlyse institusjonsbesøket.

Komiteen vurderer institusjonens dokumentasjon til å være svært mangelfull, og mener arbeidet med å utvikle og implementere et kvalitetssikringssystem har kommet svært kort. Dokumentasjonen gir på ingen måte en fullgod beskrivelse av et kvalitetssikringssystem i henhold til NOKUTs kriterier, dokumentasjon på hvordan et slikt system fungerer i praksis, eller forståelse for hvilke grunnleggende prinsipper et slikt system skal etableres på. Komiteen mener derfor det på nåværende tidspunkt ikke er noen hensikt i å gjennomføre et institusjonsbesøk ved Norsk Høgskole for Helhetsterapi.

Denne rapporten gir først en beskrivelse av Norsk Høgskole for Helhetsterapi. Deretter gjennomgås innsendt dokumentasjon. Til slutt gis anbefalinger for det videre arbeidet med å etablere et kvalitetssikringssystem ved institusjonen.

2. Norsk Høgskole for Helhetsterapi

Norsk Høgskole for Helhetsterapi har undervist i naturterapeutiske fag siden 1982. Institusjonen har som mål å gi en fullverdig utdanning som terapeut, og håper på sikt å bli en del av Lyceum, akademi for integrert medisin. Helhetsterapistudiet, deltid over fire år, er ikke et offentlig godkjent studium. Ut over dette tilbyr også institusjonen et 30 studiepoengskurs i kost og ernæring. Dette ble godkjent av NOKUT i 2005. Seks studenter tilknyttet kost og ernæringsstudiet, og 24 studenter tilknyttet helhetsterapistudiet gir til sammen 30 studenter i klasseromsundervisning. I tillegg oppgis 20 studenter å være tilknyttet institusjonen via et nettstudium. Undervisningen ved Norsk Høgskole for Helhetsterapi foregår i helgene.

Fra institusjonens hjemmeside framgår det at administrasjonen teller tre personer, og at ni lærere/forelesere er tilknyttet undervisningen. Institusjonen jobber med å få helhetsterapiutdanningen godkjent som et fagskoletilbud.

Norsk Høgskole for Helhetsterapi har et eget forbund, Helhetsterapiforbundet, hvor studenter utdannet ved skolen kan bli medlemmer. Som ferdig utdannet helhetsterapeut fra Norsk Høgskole for Helhetsterapi får man tittelen Helhetsterapeut Nhh.

2.1. Institusjonens dokumentasjon

Dokumentasjonen fra Norsk Høgskole for Helhetsterapi er svært mangelfull med tanke på å beskrive et kvalitetssikringssystem, og dokumentere et slikt system i praksis. Enkelte dokumenter skiller seg imidlertid ut som mer relevante enn andre i forhold til komiteens mandat.

Et av disse dokumentene er *Oversikt over systemet for kvalitetssikring av utdanningen*. Dokumentet stadfester at kvalitetsarbeidet ved Norsk Høgskole for Helhetsterapi tradisjonelt har vært basert på uformelle og formelle samtaler med studenter, lærere og andre ansatte, men at man også ønsker å videreutvikle de formelle strukturene og tiltakene som er nødvendig i et kvalitetssikringssystem. Til tross for at tittelen skaper forventninger om det, gir ikke dette dokumentet noen beskrivelse av et kvalitetssikringssystem. Dokumentet er ikke datert, og det er vanskelig å forstå hvilken funksjon det tjener i forhold til det daglige kvalitetsarbeidet utover å være en samling intensjoner, eller begynnende refleksjon rundt hvordan man skal etablere et kvalitetssikringssystem.

Til dokumentasjonen fra Norsk Høgskole for Helhetsterapi hører også *Årsrapport for Kost og ernæring skoleåret 2008/2009*. Det framgår av dokumentet at denne er levert til styret 13. september 2009. Dette er den eneste årsrapporten komiteen har mottatt. Rapporten er usammenhengende og vanskelig å følge. Innholdet er stort sett beskrivende, og analyse av virksomheten savnes. Rapporten sier ingenting om hvordan institusjonen har arbeidet med kvalitetssikring i rapportens periode, og de langsiktige målene i rapporten er uten kobling til et kvalitetssikringssystem.

Styringsstruktur Norsk Høgskole for Helhetsterapi og organisasjonskartet gir oversikt over følgende råd og utvalg: Fagkritisk utvalg, Lærerrådet, Studentrådet og Klasserådet. Disse organenes rolle i kvalitetssikringssystemet er imidlertid ikke definert. *Stillingsbeskrivelsene for rektor, pedagogisk leder, og administrasjon* er et nødvendig dokument i et kvalitetssikringssystem, men beskrivelsene plasserer ikke noe konkret ansvar for spørsmål vedrørende kvalitetssikring av utdanningen.

3. Komiteens kommentarer, helhetlige vurdering og konklusjon

3.1. Kommentarer

Ansvar for tilfredsstillende kvalitet i studiene ligger hos institusjonen som tilbyr dem. Kvalitetssikringssystemet er institusjonens redskap for å oppnå nødvendig kunnskap til å ivareta dette ansvaret. Systemet må kunne dokumentere sikring av de enkelte utdanningstilbud som institusjonen gir, avdekke tilfeller av kvalitetssvikt, og synliggjøre god og dårlig kvalitet for øvrig.

NOKUTs evalueringskriterier forholder seg ikke direkte til kvaliteten i utdanningene, men gjelder selve kvalitetssikringssystemet og institusjonenes kvalitetsarbeid. Kriteriene har derfor fokus på sentrale kjennetegn ved et tilfredsstillende system, uten å angi konkrete opplegg og metoder. Det legges vekt på at systemet er helhetlig og ledelsesforankret, at det framskaffer nødvendig informasjon, at informasjonen analyseres og videreformidles til aktuelle ansvars- og ledelsesnivåer, og at det er rutiner for hvordan kunnskap skal omsettes til handling med sikte på forbedring og utvikling.

I likhet med institusjonens øvrige styringsredskaper må også kvalitetssikringssystemet evalueres internt og utvikles i samsvar med institusjonens behov. Institusjonen kan selv tilpasse kvalitetssikringssystemet etter egen størrelse og faglige profil. Et godt kvalitetssikringssystem er både et styringsinstrument for institusjonen og et praktisk redskap for jevnlig forbedringer i den løpende virksomheten.

Ved små institusjoner, hvor kontakten mellom ledelse, faglig personell og studenter er tett, foregår ofte mye av kvalitetsarbeidet gjennom uformelle relasjoner. Selv om institusjonen er liten er det likevel viktig at det eksisterer et system som bidrar til at kvalitetsutvikling ikke blir avhengig av individuelt initiativ. I henhold til Forskrift om overgangsbestemmelser til lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler, skal private institusjoner som tilbyr akkrediterte studietilbud ha et godkjent system for kvalitetssikring av utdanningen. Norsk Høgskole for Helhetsterapi jobber for å øke studenttallet. Dette vil på sikt fordre bedre styringsinstrumenter.

3.2. Vurdering og konklusjon

Komiteens helhetlige vurdering er at Norsk Høgskole for Helhetsterapi ikke har etablert et tilfredsstillende system for kvalitetssikring av utdanningen. Dokumentasjonen beskriver ikke et kvalitetssikringssystem, og dokumenterer heller ikke et slikt system i bruk. Stillingsbeskrivelser og styringsstruktur plasserer ikke noe ansvar for kvalitetssikring, og noe kvalitetssikringssystem nevnes ikke i oversendelsesbrevet. Det godtgjøres heller ikke at institusjonens styre på noen annen måte har vedtatt å innføre et system for kvalitetssikring av utdanningen. Mangel på dokumentasjon av kvalitetsarbeidet gir komiteen inntrykk av at kvalitetssikringen ved Norsk Høgskole for Helhetsterapi i stor grad er tilfeldig og basert på uformelle strukturer.

Komiteen innstiller at kvalitetssikringssystemet ved Høgskolen for helhetsterapi ikke godkjennes.

4. Komiteens anbefalinger

- Komiteen anbefaler at Norsk Høgskole for Helhetsterapi iverksetter prosesser for å utvikle og implementere et kvalitetssikringssystem i henhold til de krav som framgår av *Forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler*.
- Det er videre komiteens anbefaling at dette systemet tilpasses institusjonens størrelse og faglige egenart. Gitt at et kvalitetssikringssystem skal være et styringsinstrument for institusjonen, anbefales det at systemet tilpasses hele institusjonens virksomhet og ikke bare kost og ernæringsstudiet. Gitt institusjonens målsetning om å få helhetsterapiutdanningen godkjent som fagskoletilbud mener komiteen dette er en løsning man ikke kommer utenom.
- Komiteen mener Norsk Høgskole for Helhetsterapi bør tenke helhetlig og se utviklingen av et kvalitetssikringssystem for utdanningen i sammenheng med institusjonens øvrige strategiske målsetninger. Bedre garantier for ivaretagelse av god kvalitet i utdanningen vil for eksempel i seg selv kunne øke effekten i forhold til målsetningen om å øke antallet studenter.
- Norsk Høgskole for Helhetsterapi må utvikle definerte mål for kvalitetssikringsarbeidet og innrette det daglige arbeidet med kvalitet i utdanningen etter disse.
- Komiteen anbefaler at Norsk Høgskole for Helhetsterapi tar utgangspunkt, og forankrer systemet, i eksisterende styringsstruktur.
- Det anbefales at Norsk Høgskole for Helhetsterapi kritisk gjennomgår sin praksis hva angår framstilling og skriftliggjøring av formelle dokumenter i lys av allmenne administrative prinsipper.
- Komiteen anbefaler institusjonen å studere kvalitetssikringssystem for utdanningen ved institusjoner det er naturlig å sammenligne seg med, og gjennom dette trekke erfaringer som kan være nyttige i utviklingen av eget system.
- Gitt Norsk Høgskole for Helhetsterapis målsetning om å bli en del av Lyceum, eller en tilsvarende sammenslutning av institusjoner, mener komiteen at dette bør tas i betraktning ved utviklingen av et kvalitetssikringssystem. Det bør tas initiativ til dialog for å avklare gjeldende forhold for kvalitetssikring av utdanningen ved Lyceum, og hvilke implikasjoner dette har for en tilsluttende institusjon.

5. Appendiks

5.1. Den sakkyndige komiteens sammensetning og mandat

Komiteen som har evaluert system for kvalitetssikring av utdanningen ved Norsk Høgskole for Helhetsterapi har bestått av:

Iréne Haggström (Leder)	- Utreder/prosjektleder i Høgskoleverket (HSV),
Åshild Høllesli	- Student ved Det teologiske Menighetsfakultet i Oslo
Helge Salvesen	- Professor i historie ved Universitetet i Tromsø og direktør for Universitetsbiblioteket i Tromsø

Andreas Hed Larsen, rådgiver NOKUT, har vært komiteens sekretær.

MANDAT FOR SAKKYNDIGE KOMITEER VED EVALUERING AV INSTITUSJONENES KVALITETSSIKRINGSSYSTEM

Fastsatt av NOKUTs styre 5. mai 2003, revidert 15. april 2005, tilpasset forskrift av 8. september 2005.

Oppgaven til sakkyndig komité er å vurdere om institusjonen tilfredsstillende oppfyller kravene til intern kvalitetssikring av egne studietilbud. Oppgaven er gitt i § 2-2 i Kunnskapsdepartementets forskrift av 8. september 2005 om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005.

Kravene til institusjonens interne kvalitetssikring er gitt i § 2-1 i samme forskrift, og evalueringskriterier fastsatt av NOKUT 5. mai 2003, sist revidert 25. januar 2006, med hjemmel i departementets forskrift.

Komiteens vurdering skal baseres på følgende materiale:

- Dokumentasjon av kvalitetssikring og kvalitetsarbeid som institusjonen legger fram, bl a årsrapporter om kvalitetsarbeidet. Komiteen kan ellers be om få seg forelagt et hvilket som helst materiale som den anser å være av betydning for vurderingen.
- Komiteens erfaringer og funn ved institusjonsbesøk. Ved institusjonsbesøk skal komiteen ha kontakt med representanter for ledelse, faglig og administrativt personale og studenter. For øvrig avgjør komiteen selv hvem den vil treffe og hvilke enheter den vil besøke.

Komiteen skal nedfelle sine vurderinger og konklusjoner i en skriftlig rapport. Rapporten skal gi en entydig og begrunnet konklusjon om hvorvidt institusjonens system for kvalitetssikring er tilfredsstillende.

Komiteen skal også gi råd om det videre kvalitetsarbeidet ved institusjonen og kan, om den finner grunnlag for det, gi tilråding om særskilt evaluering med sikte på revisjon av gitt akkreditering.

Komiteen skal kvalitetssikre rapportens faktiske opplysninger før den avgis.

Komiteen arbeider på oppdrag fra NOKUT og avgir sin rapport dit. Oppdraget er avsluttet når NOKUT har fattet vedtak i saken. Inntil oppdraget er avsluttet, skal ikke de sakkyndige ta del i den offentlige debatt om saken.

5.2. NOKUTs kriterier

KRITERIER FOR EVALUERING AV UNIVERSITETERS OG HØGSKOLERS KVALITETSSIKRINGSSYSTEM FOR UTDANNINGSVIRKSOMHETEN

Vedtatt av NOKUTs styre 5. mai 2003, sist revidert 25.01.06.

Innledning

Lov om universiteter og høyskoler pålegger institusjoner som gir høgre utdanning å ha "et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring" (§ 1-6). Med hjemmel i loven har Utdannings- og forskningsdepartementet i forskrift fastsatt noen krav til systemene, samtidig som NOKUT er gitt fullmakt til å fastsette de kriterier som systemene skal evalueres etter.

Som deltaker i Bologna-prosessen har Norge også forpliktet seg til å følge de standarder og retningslinjer som er vedtatt for det europeiske området for høgre utdanning. Gjeldende europeiske standard for intern kvalitetssikring av utdanningen er dermed forpliktende for norske institusjoner.

Departementets forskrift, den europeiske standarden og NOKUTs kriterier utgjør til sammen evalueringsgrunnlaget for institusjonenes kvalitetssikringssystemer for utdanningsvirksomheten.

Formål

Ansvar for tilfredsstillende kvalitet i studietilbudene ligger hos institusjonen som tilbyr dem. Kvalitetssikringssystemet er institusjonens redskap for å oppnå nødvendig kunnskap til å ivareta dette ansvaret. Systemet må kunne dokumentere sikring av de enkelte utdanningstilbud som institusjonen gir, avdekke tilfeller av kvalitetssvikt og synliggjøre god og dårlig kvalitet for øvrig. Det skal gi institusjonen et grunnlag for egenvurdering og endring.

Arbeidet med og rundt kvalitetssikringssystemet bør bidra til at det utvikles en sterk kvalitetskultur i institusjonen. Systemet skal skape klarhet rundt interne oppgaver og ansvarsforhold i et helhetlig opplegg, der alle medvirkende – tilsatte og studenter - er delaktige i det felles arbeidet for høg kvalitet.

Kvalitet og kvalitetssikringssystem

Det gis ingen enkel og entydig definisjon på begrepet studiekvalitet. Tre forhold står likevel sentralt: Kvalitet slik den framtrer for studentene, slik den tilfredsstillende anerkjente faglige mål, og slik den gir utdanningene samfunnsmessig relevans i vid forstand. Den formelle referansen for kvalitet i høgre utdanning er gjeldende standarder og kriterier for akkreditering av institusjoner og studieprogram.

NOKUTs evalueringskriterier forholder seg ikke direkte til kvaliteten i utdanningene, men gjelder selve kvalitetssikringssystemet og institusjonenes kvalitetsarbeid. De har derfor fokus på sentrale kjennetegn ved et tilfredsstillende system, uten å angi konkrete opplegg og metoder. Det legges vekt på at systemet er helhetlig og ledelsesforankret, at det framskaffer nødvendig informasjon, at informasjonen analyseres og videreformidles til aktuelle ansvars- og ledelsesnivåer, og at det er rutiner for hvordan kunnskap skal omsettes til handling med sikte på forbedring og utvikling. I likhet med institusjonens øvrige styringsredskaper, må også kvalitetssikringssystemet evalueres internt og utvikles i samsvar med behovene.

Et godt kvalitetssikringssystem er både et styringsinstrument for institusjonen og et praktisk redskap for jevnlige forbedringer i den løpende virksomheten. Systemet bør derfor bygge på rutiner som er nært knyttet til selve læringsprosessene og læringsmiljøet, og som motiverer og drar de ansatte og studentene med i arbeidet. Kvalitetsarbeidet bør ikke reduseres til kun rutiner for ettersyn og kontroll.

System og dokumentasjon

Systemet er institusjonens eiendom og det er institusjonen selv som ut fra egen størrelse og faglig profil bestemmer hvordan det skal utformes. Det samme gjelder for den dokumentasjonen som systemet frambringer. Institusjonen avgjør selv hvilke data og annen informasjon den behøver for å kunne identifisere variasjoner i kvaliteten og velge relevante kvalitetsforbedrende tiltak. Det forventes likevel at kvalitetssikring av de enkelte studietilbud er dokumentert. Det er ikke hensikten at institusjonen skal rapportere registrerte kvalitetsindikasjoner eller vurderinger til NOKUT, men denne dokumentasjonen må være tilgjengelig i forbindelse med ekstern evaluering.

Kravene i departementets forskrift

Fastsatt i forskrift fra Utdannings- og forskningsdepartementet av 8. september 2005 (§ 2-1), med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005 (§ 1-6).

1. Universiteter og høyskoler skal ha et system for sitt kvalitetssikringsarbeid som sikrer kontinuerlige forbedringer, gir tilfredsstillende dokumentasjon av arbeidet og avdekker sviktende kvalitet.
2. Kvalitetssikringssystemet skal omfatte alle prosesser som har betydning for studiekvaliteten, fra informasjon overfor mulige søkere til avslutning av studiet. Rutiner for studentevaluering av undervisningen, selvevaluering og institusjonens oppfølging av evalueringer, dokumentasjon av institusjonens arbeid med læringsmiljøet, samt rutiner for kvalitetssikring av nye studietilbud, skal inngå.

Europeisk standard for institusjonenes interne kvalitetssikring

*Tiltrådt av utdanningsministrene i Bologna-prosessen 20. mai 2005 (Bergen-kommunikeet). Den originale teksten, som også inneholder veiledende retningslinjer, finnes i **Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area**, utgitt av European Association for Quality Assurance in Higher Education, Helsinki 2005.*

1. Plan og prosedyrer i kvalitetssikringsarbeidet.

Institusjonene bør ha en plan med tilknyttede prosedyrer for å sikre kvalitet og nivå i sine studieprogram og grader. De bør også eksplisitt forplikte seg til å utvikle en kvalitetskultur som anerkjenner betydningen av kvalitet og kvalitetssikring i arbeidet. For å oppnå dette, bør institusjonene utvikle og implementere en strategi for

kontinuerlig kvalitetsutvikling.

Strategi, plan og prosedyrer for kvalitetssikring bør ha formell status og være offentlig tilgjengelig. De bør også omfatte studenters og andre interessenters medvirkning.

2. **Godkjenning, kontroll og periodisk gjennomgang av programmer og grader.**
Institusjonene bør ha formelle mekanismer for intern godkjenning, overvåking og periodisk evaluering av studieprogram og grader.
3. **Vurdering av studenter.**
Studenter bør vurderes etter regler, kriterier og rutiner som anvendes konsekvent og er offentlig kjent.
4. **Vurdering av undervisningspersonalet.**
Institusjonene bør ha rutiner for å sikre at lærere som underviser studenter er kvalifiserte og kompetente for oppgaven. Sikringsrutinene gjøres kjent for dem som foretar eksterne evalueringer og de bør kommenteres i rapporter.
5. **Ressurser og støtte til studentenes læring.**
Institusjonene bør sikre at tilfredsstillende ressurser er tilgjengelige til støtte for studentenes læringsprosess, og at disse er tilpasset de enkelte studieprogram.
6. **Informasjonssystemer**
Institusjonene bør sikre at det foretas innsamling, analyse og bruk av informasjon/data som er relevant for god styring av studieprogrammene.
7. **Offentlig informasjon**
Institusjonene bør jevnlig publisere oppdatert og objektiv informasjon, både kvantitativ og kvalitativ, om studieprogrammene.

NOKUTs kriterier for evaluering av kvalitetssikringssystem

Fastsatt av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen 5. mai 2003 med hjemmel i Utdannings- og forskningsdepartementets forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler.

Kvalitetssikringssystemet skal omfatte hele institusjonen og gjelder de delene av virksomheten som er relatert til studiekvalitet og det totale læringsmiljøet, for alle studietilbud som institusjonen har ansvaret for, internt og eksternt. Ved evaluering av kvalitetssikringssystemet vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter:

1. klargjøring av hvordan arbeidet med studiekvalitet inngår som en del av institusjonens strategiske arbeid
2. institusjonens definerte mål for kvalitetsarbeidet
3. forankring av kvalitetsarbeidet i ledelsen på alle nivå i organisasjonen
4. organisering av kvalitetsarbeidet i rutiner og tiltak som sikrer bred medvirkning, med definerte ansvarsforhold og myndighetsfordeling for de ulike ledd i arbeidet
5. innhenting og behandling av data og informasjon fra evalueringer som er nødvendig for å gi tilfredsstillende vurderinger av kvaliteten i alle studieenheter, og akkumulert

på overordnede nivå i institusjonen

6. analyse av informasjonen og vurdering av måloppnåelse i kvalitetsarbeidet
7. bruk av resultatene fra kvalitetsarbeidet som grunnlag for beslutninger og tiltak, med sikte på å sikre og videreutvikle studiekvaliteten
8. klargjøring av hvordan kvalitetsarbeidet bidrar til ressursstyring og prioriteringer ved institusjonen (menneskelig ressurser, infrastruktur, service)
9. studentenes aktive medvirkning i kvalitetsarbeidet og fokus på det totale læringsmiljøet
10. en årlig rapport om kvalitetsarbeidet til institusjonens styre, som gir en helhetlig og overordnet vurdering av studiekvaliteten ved institusjonen og oversikt over opplegg og tiltak i kvalitetsarbeidet.

5.3. Dokumentasjon

- Norsk Høgskole for Helhetsterapi as – informasjonsbrosjyre
- Kost og ernæring – Jakten på et sunnere liv – informasjonsbrosjyre
- Norsk Høgskole for Helhetsterapi – informasjonsbrosjyre
- Årsrapport for Kost og ernæring skoleåret 2008/2009
- Firmaattest Brønnøysundregistrene
- Organisasjonskart
- Styringsstruktur for Norsk Høgskole for Helhetsterapi – revidert februar 2008
- Oversikt over møter ved Nhh skoleåret 09/10
- Oversikt over møter ved Nhh skoleåret 08/09
- Oversikt over møter ved Nhh skoleåret 07/08
- Oversikt over møter ved Nhh skoleåret 06/07
- Oversikt over møter ved Nhh skoleåret 05/06
- Oversikt over møter ved Nhh skoleåret 04/05
- Innkalling til læremøte (11/09-2009) for Norsk høgskole for helhetsterapi
- Innkalling til styremøte (13/09-2009) for Norsk høgskole for helhetsterapi
- Referat fra fagkritisk utvalg og styremøte 18/11-2007
- Referat lærermøte ved Norsk høgskole for helhetsterapi 08/04-2005
- Referat fra styremøte 30/01-2005
- Referat Læremøte 29/01-2005
- Referat fra lærerråd Norsk høgskole for helhetsterapi 29/01-2005
- Stillingsbeskrivelse for rektor, pedagogisk leder og administrasjon
- Diverse CVer for personale tilknyttet institusjonen
- Årsberetning 2008 Helhet Holding AS

- Oversikt over systemet for kvalitetssikring av utdanningen
- Et studieår i kost og ernæring – informasjonsskriv/studieplan
- Velkommen som ny kost og ernæringsstudent
- Fagutdanningens reglement
- Timeplan 30 studiepoeng kost og ernæring Nhh 2009/10
- Timeplan 30 studiepoeng kost og ernæring Nhh 2008/09
- Timeplan 30 studiepoeng kost og ernæring Nhh 2007/08
- Timeplan 30 studiepoeng kost og ernæring Nhh 2006/06
- Timeplan 30 studiepoeng kost og ernæring Nhh 2005
- Veiledning til utfylling av evalueringsskjema
- Utfylte evalueringsskjema
- Kvalitetssikring av Kost og ernæring som nettstudie (skriv fra Edumed AS vedrørende nettbaserte løsninger)

Norsk høyskole for helhetsterapi A/S
Husvikveien 105
3113 TØNSBERG

NOKUT
Postboks 1708 Vika
0121 Oslo

NOKUTS SYSTEM FOR KVALITETSSIKRINGEN	
Emne	2007/203-23
Dato	8/12-09
Erverbet	AHL
Godkjent	SL

Saksbehandler; Andreas Hed Larsen ref: 07/2203-20

OSLO 4.12.09

Uttalelse i forhold til evaluering av system for kvalitetssikring av Kost og Ernæring 30 studiepoeng ved Nhh.

Det vises til brev av 27.10.09 vedlagt rapport fra den sakkyndig komiteens evaluering av system for kvalitetssikring av Kost og Ernæring 30 studiepoeng ved Nhh, hvor vi møter liten forståelse på alt arbeidet som ligger i å tilpasse kvalitetssikring til et lite kurs med få studenter.

Det kan ikke bli annet enn tynt.

Pkt. 1.2 Begrunnelse for å avlyse institusjonsbesøket.

NOKUTS system for kvalitetssikring

Punkter som står i fokus:

1. Læringsmål og kvalifikasjoner

- at utdanningens læringsmål og de kvalifikasjonene den leder til framgår tydelig av planen, og at mål og kvalifikasjoner til en hver tid er tilpasset det aktuelle yrkesfeltets behov.

2. Faglig innhold

- at utdanningens innhold er dekkende og relevant for å nå læringsmålene, og ligger på et faglig nivå som er i samsvar med at utdanningen bygger på videregående opplæring.

3. Undervisning, veiledning og arbeidsformer

- at undervisning, faglig veiledning og eventuell praksis har nødvendig omfang og god kvalitet, og er tilpasset utdanningens nivå. Undervisningen og veiledningen utføres av

fagpersonale som er kvalifisert for oppgaven.

- at det i utdanningen anvendes varierte arbeidsformer som er relevante for å nå læringsmålene.

4. Eksamen og vitnemål

- at utdanningens eksamens- og prøveformer sikrer rimelig og rettferdig bedømmelse av

studentenes oppnådde kvalifikasjoner.

5. Infrastruktur og studiemiljø

- at utdanningen foregår i et læringsmiljø med egnede lokaler og tilgang til nødvendige

hjelpemidler, litteratur og utstyr, og som ellers er i samsvar med god studievelferd.

Oversikt over systemet for kvalitetssikring ved Nhh

1	Introduksjon	2
2	Definerte mål for kvalitetssikring	2
3	Langsiktige mål for kvalitetssikring	3
4	Nhh's fokusområder for kvalitetssikring	3
4.1	Markedsføring	3
4.2	Søknad og opptaksprosess, studieveiledning	4
4.3	Undervisning og undervisningspersonale	4
4.3.1	Evaluering av klasseromsundervisning.....	5
4.3.2	Evaluering av nettstudie.....	6
4.4	Administrative tjenester	6
4.5	Tilrettelegging av forskjellig utvalg.....	6
4.6	Fysiske læringsmiljø	7
4.7	Studentvelferd	8
4.8	Årsrapport.....	8
4.9	Annet	8

1 Introduksjon

Norsk høyskole for helhetsterapi har sterkt fokus på utvikling av gode kvalitetssystemer for sine studier. Tradisjonelt har mye av kvalitetsarbeidet vært basert på uformelle og formelle samtaler mellom studenter, lærere og andre ansatte ved skolen. Vi ønsker å ivareta de gode dialogene og møteplassene mellom ansatte og studenter, men også å videreutvikle de mer formelle strukturene og tiltakene som er nødvendig i et kvalitetssikringssystem.

Kvalitetssikringssystemet ved Nhh skal være et dynamisk system under stadig bearbeidelse og utvikling. Det revideres ved behov i tillegg til regelmessig revisjon av systemet der styret for skolen har ansvar for dette.

Tilhørende dokumenter

Følgende skjemaer benyttes i forbindelse med evalueringene.

- Skjema for semestervise studentevalueringer av studieprogram
- Skjema for sluttevalueringer

2 Definerte mål for kvalitetssikring

Formålet med kvalitetssikringen er å sikre at studentene får et best mulig faglig utbytte av sin utdanning samt at læringsmiljø og administrative rutiner kan utvikles og forbedres. Nhh ønsker gjennom kvalitetssikringen å bli bevisst på hvilke områder som kan forbedres, og se om endringer gir de forventede resultater.

Nhh skal ha reglement for;

- a) regulering av forholdet mellom skole og student
- b) behandling av klage
- c) avgjørelser om opptak og vurdering av realkompetanse og

d) avsluttende vurdering.

Tiltak for kvalitetssikring av studietilbudet.

3 Langsiktige mål for kvalitetssikring

Arbeidet med kvalitetssikring og utvikling er Nhh's viktigste verktøy når det gjelder å nå de langsiktige målene skolen har satt:

Nhh skal:

- Være en profesjonsskole der studenter oppnår faglig og personlig utvikling.
- Være et attraktivt og stimulerende lærings- og arbeidssted for studenter og ansatte.
- Være et førstevalg for studenter og forelesere.

4 Nhh's fokusområder for kvalitetssikring

Nhh har 8 satsningsområder hvor det fokuseres på kvalitet for å best mulig sikre studentenes læring. Områdene er valgt ut fra en vurdering av hva vi har sett er viktigst for at våre studenter skal få det best mulige tilbudet i forhold til den kompetansen de skal ha når de er uteksaminert.

Det viktigste verktøyet vi har i kvalitetssikringsarbeidet er evalueringer. Derfor er tiltakene for kvalitetssikring under de ulike fokusområdene mye basert på innsamling av evalueringsdata.

Nhh's fokusområder:

- Markedsføring
- Studieveiledning, søknad og opptaksprosess
- Undervisning og undervisningspersonale
- Administrative tjenester
- Tilrettelegging av forskjellig utvalg
- Fysiske læringsmiljø
- Studentvelferd
- Årsrapport

4.1 Markedsføring

Kvalitetssikring av markedsføringen.

Nettsider, reklame, messer, brosjyrer,

Hvem godkjenner? Rektor, faglære
Gjennomgang,

4.2 Søknad og opptaksprosess, studieveiledning

Søknad og opptaksprosess;

Potensielle søkere skal oppleve at de får informasjon og service av en profesjonell og serviceinnstilt administrasjon. Nhh's studiekatalog, nettsider og annet informasjonsmateriell skal revideres årlig. Informasjonsmateriellet skal informere om studietilbud og prosedyrer ved søknad og opptak. Studiekataloger, søknadsskjemaer og nettsider skal være oppdatert i henhold til nærmeste studiestart.

Tidsfrister: Nettsidene og søknadsskjemaer for neste kulls studiestart skal være ferdigstilt minst et halvt år før det aktuelle studiets starttidspunkt.

Ansvarlig: Rektor/administrativ leder

Opptak av studenter

Søkere skal innen tre uker få svar om de har fått studieplass ved det omsøkte studiet. Nhh har elektronisk søknadsprosedyre via Venus portal. Søkere blir vurdert i forhold til studiekompetanse eller realkompetanse om de kan få plass i studiet de søker.

Ansvarlig: Rektor/administrativ leder

Studentveiledning

Veiledning har en viktig funksjon når det gjelder å fremme faglig og personlig vekst, og det legges derfor stor vekt på veiledning gjennom studiet. Studentene skal få relevant og korrekt veiledning formidlet på en slik måte at studentene utvikler seg faglig og personlig. Studenter som av forskjellige grunner får mye fravær eller ønsker en pause, vil bli fulgt opp på en forsvarlig måte.

Når det gjelder arbeidet med oppgaver skal Hovedlærer godkjenne emnet. Hovedlærer skal gi råd om avgrensning av tema og problemstilling, og også gi studenten tilbakemelding og respons underveis om disposisjon og gjennomføring.

Tiltak for kvalitetssikring og studieveiledningen

Studentenes opplevelse av kvaliteten på veiledningen skal evalueres i de semestervise evalueringene.

Ansvarlig: Rektor og Hovedlære

4.3 Undervisning og undervisningspersonale

Undervisningspersonalet

Generelt

Nhh ønsker at undervisningen ved skolen skal være av god kvalitet og skal til enhver tid benytte seg av lærere som holder god faglig og pedagogisk standard. Både undervisningspersonalet og sensorene skal ha den faglige kompetansen som kreves for å undervise i tråd med føringer fra NOKUT, samt gjeldende retningslinjer fra Helhetsterapiforbundet for de aktuelle fagområder.

Undervisningspersonalets faglige kompetanse

Undervisningspersonalet og sensorer skal ha den faglige kompetansen som er nedfelt i dokumentet "Krav til lærer, sensor- og veilederkompetanse" i forhold til utdanning i helhetsterapi.

Tiltak for kvalitetssikring og utdanningspersonalets faglige og pedagogiske kompetanse.

Evalueringer av utdanningspersonalets kompetanse

Studentenes opplevelse av utdanningspersonalets kompetanse evalueres i de semestervise evalueringene. I tillegg blir resultatene fra både de midtveis- og de avsluttende prøvene til studentene analysert.

Kompetanseheving av undervisningspersonalets faglige og pedagogiske kompetanse.

Styret har en plan for etter- og videreutdanning av undervisningspersonalet. Denne planen skal revideres minst en gang i året og skal kontrolleres om ønskede tiltak er blitt gjennomført.

Tidsfrister: Styret skal minst en gang i året og senest i slutten av siste semester vurdere om plan for etter- og videreutdanning av personalet er gjennomført som ønsket.

Ansvarlig: Pedagogisk leder.

Tilhørende dokumenter

- Krav til lærer kvalifikasjoner
- Plan for etter- og videreutdanning av personalet

4.3.1 Evaluering av klasseromsundervisning

For både kvalitetssikring og utvikling av studietilbudet vil noe av det viktigste være evalueringer. Evalueringsarbeidet vil ta utgangspunkt både i det som femkommer gjennom muntlig dialog samt tilbakemeldinger i form av skriftlige evalueringer. Størstedelen av evalueringsarbeidet vil være basert på systematiske og målrettet innsamling av data, etter følgende plan:

Studentevalueringer av studieprogram

For studiet i Helhetsterapi og Kost og ernæring skal det gjennomføres en evaluering basert på studentbesvarelser. Disse evalueringene gir data til rapport som legges fram for og behandles av styret.

Det vil også være aktuelt at Helhetsterapiforbundet periodisk kvalitetssikrer utdanningen minst annet hvert år, de kan komme uoppfordret.

Evalueringen skal omfatte studentenes oppfatning av:

- Studiets sammensetning av fag og emner.
- Forholdet mellom teori og praktiske øvelser.
- Pensumlitteratur – relevans og nivå.
Samt studentenes opplevelse av:
 - Veiledning og lærernes engasjement underveis i studiet.
 - Studentmiljøet og skolens lokaler.
 - Gjennom evalueringen i siste semester skal studenten også sammenfatte sin opplevelse og vurdering av studiet som helhet.
-

Evalueringene gjennomføres ved hjelp av papirbasert spørreskjema og dataene danner grunnlag for årsrapporten.

Tidsfrister: Semestervise evalueringer skal gjennomføres i hvert semester i løpet av tredje måned i det aktuelle semesteret. Sluttevalueringen skal gjennomføres i løpet av studentenes siste måned i siste semester.

Ansvarlig: Rektor.

Årlig evaluering av avlagte eksamener med karakterfordeling

Studentene skal få tilbakemeldinger og vurdering både underveis i studiet og som sluttevalueringer og eksamener. Eksamen og sensur skal gjennomføres i tråd med regler for avsluttende vurdering. Sensor rapporterer avlagte eksamener med karakterfordeling for de ulike fag.

Det skal føres statistikk over eksamensresultater og sluttevalueringer for å fange opp resultatnivået.

Faglærer og rektor/pedagogisk leder drøfter eventuelle urimeligheter i sensur eller vurderingsformer og det vedtas eventuelle tiltak.

Tidsfrister: Data fra evalueringen skal inn i årsrapporten som leveres styret i løpet av august/september hvert år.

Ansvarlig: Rektor/pedagogisk leder.

Vedlegg;

4.3.2 Evaluering av nettstudie

Se vedlegg

4.4 Administrative tjenester

Nhh vil at studentene ved skolen skal oppleve studieadministrasjonen som profesjonell og brukerorientert.

Tiltak for kvalitetssikring av de administrative tjenestene, vil komme frem via evalueringsskjema.

Eksamensavvikling og sensur

Nhh skal sørge for at studentenes faglige kunnskaper og ferdigheter både i teori og praksis blir prøvet på en faglig upartisk måte. De valgte vurderingsformene skal sikre at det faglige nivået til studenten blir i forhold til NOKUT's krav.

Ansvarlig: Rektor/pedagogisk leder

Administrasjon ved avsluttende vurdering

Studentene skal motta vitnemål og diplom senest 2 måneder etter at de har avsluttet studiet. Vitnemål og karakterutskrift skal være i tråd med gjeldende forskrifter.

Ansvarlig: Rektor/administrativ leder

4.5 Tilrettelegging av forskjellig utvalg

Studentråd;

Håvard Fosshaug

Kjersti Hemma

Lærerråd;
Nina Skaug, lærer helhetsterapi
Anette Skarpaas, lærer ernæring
Randi Hellebust, rektor
Hege Lindhjem, administrativ leder

Klagenemd;
Ellen Grundvåg Sjøgaard
Erling Ljoså

Fagkritisk utvalg og styremøte;
Håvard Fosshaug
Kjersti Hemma
Nina Skaug, lærer helhetsterapi
Anette Skarpaas, lærer ernæring
Randi Hellebust, rektor, styreformann
(det skal velges ny styreformann på førstkommande styremøte, 13.09.09)
Hege Lindhjem, administrativ leder og referent

Læringsmiljøutvalg;
Studentenes rettigheter og plikter i følge Departementets overgangsforskrift til lov av 1.april 2005 nr. 15. **Vedtatt på styremøte 13.09.09**
Det skal velges studentrepresentant og en representant fra styre med personlig vara. Studentenes opplevelse av bl.a. skolens lokaler, studenter med særskilte behov for tilrettelegging, skal evalueres når behovet tilsier det i tillegg til hvert år. Data fra disse kontrollene samt evalueringene skal inn i årsrapporten som leveres styret i august/september hvert år. Rapporten skal inneholde forslag til endringer og justeringer. Ansvarlig: styre.

4.6 Fysiske læringsmiljø

Studentenes læringsmiljø skal være i overensstemmelse med Lov om fagskoleutdanning og NOKUT's krav i forhold til høyere utdanning. Nhh's læringsmiljø skal være tilpasset undervisningen som tilbys, samt fremme læring, trivsel og likeverdig behandling av studentene. Undervisningsrom og behandlingsrom skal være innredet så de dekker behovene i undervisningen, klinikkpraksis og være hensiktsmessige i forhold til antall studenter. Inneklima og brannsikring skal tilfredsstillende krav som er nedfelt i lover og forskrifter. Behandlingsbenker samt utstyr for øvrig som brukes i undervisning og klinikkpraksis skal være tilpasset dette formålet. Utstyret skal være lett tilgjengelig for studentene.

Tiltak for kvalitetssikring av det fysiske læringsmiljø;

Årlig gjennomgang

Undervisningsrom og behandlingsutstyr skal gjennomgås en gang hvert år for å avdekke feil og mangler, både i forhold til det bygningsmessige samt å sjekke at behandlingsutstyret som benker etc. er i god stand.

4.7 Studentvelferd

Studentene kan etter avtale ha gratis tilgang til Nhh's lokaler utenom skoletid for gruppe og kollokviearbeid. De kan også etter avtale låne lokalene for felles arrangementer av sosial karakter.

Studentene ved Nhh skal trives og oppleve at de blir ivaretatt og respektert gjennom hele utdanningen.

Studentevalueringer

Studentenes opplevelse av studentmiljøet skal evalueres både i semestervise evalueringer samt i sluttevalueringer.

Data fra disse evalueringene skal inn i årsrapporten.

4.8 Årsrapport

Informasjon fra evalueringene skal danne grunnlag for en årsrapport. Denne årsrapporten skal rektor i samarbeid med pedagogisk leder levere til styret hver høst, og den skal bygge på skriftlige evalueringer og tilbakemeldinger framkommet i dialoger, samt data fra andre tiltak. Rapporten, som kalles "årsrapport til styret", skal inneholde forslag til endringer og justeringer på de forskjellige områder hvis dette viser seg å være nødvendig for kvaliteten ved skolen.

Årlig analyse av studieprogresjon

Rektor/pedagogisk leder utarbeider en rapport over studenter som fullfører studieprogrammet og studenter som avbryter underveis. Rapporten skal hjelpe til med å avdekke avvik i forhold til progresjon og former for avsluttende vurdering.

Tidsfrister: Analyse for det aktuelle skoleår skal inn i årsrapporten.

(foreløpig ser vi ikke behovet for denne analysen i og med det er så få studenter)

Nøkkeltall;

Vi er pr i dag 30 studenter totalt i klasseromsundervisning;

Kost og ernæring; 6

Helhetsterapi; 24

Nettstudie; 20

4.9 Annet

Skolen håper å bli en del av en stiftelse, LYCEUM, der vår skole skal tilby det samme som i dag, de andre skoler i nåværende system på LYCEUM har ikke tilsvarende tilbud. Det strebes etter å samle skoler innenfor naturmedisinsk utdanning for å gi et bedre og tryggere tilbud til personer som ønsker denne type utdanning. Samarbeid med andre skoler og organisasjoner.

Rektor/pedagogisk leder skal representere Nhh i møter og seminarer arrangert av bransjens organisasjoner; NNH (Norske Naturterapeuters Hovedorganisasjon), Helhetsterapiforbundet, Den Norske Kinesiologiforening, for på den måten å holde seg og Nhh oppdateres om utviklingen innen utdanning i bl.a. kinesiologi. Nhh ønsker også å ha fokus på de forskjellige bransjenes utvikling utenfor Norge, da særlig i Norden, her representert ved FDZ (Forenede Danske Zoneterapeuter) og Kinesiologiforeningen Touch for Health i Danmark. Det er ønskelig å sende en representant på møter i disse organisasjoner minst annet hvert år. Det er årlige Works shops på verdensbasis innen kinesiologi som vi vil sende en representant til for å kunne følge med i fagets utvikling. Medisinfagskolen, som pr. i dag har ansvaret for nettbasert kurs i Kost og ernæring. Ansvarlig: Rektor/pedagogisk leder

Norsk høyskole for helhetsterapi har tradisjoner tilbake til 1982 med tilbud om et 1-årig deltidsstudium i samarbeid med Friundervisningen i Oslo

I 1988 fikk skolen ny eierstruktur, og i april 1990 skiftet høyskolen navn til Norsk høyskole for helhetsterapi (Nhh) i forbindelse med en oppgradering av studiet. Nhh ble omdannet til aksjeselskap fra 1.7. 1995.

Nhh har et offentlig godkjent kurs i kost og ernæring 30 studiepoeng fra 2001, (godkjent på nytt i 2005) som også inneholder styringsstruktur og eksamensreglement den skal også gjelde for fagskoleutdanningen. Organisasjonskart ligger vedlagt.

Mål for utdanningen i kost og ernæring

Bedre levevaner og bedre kostvaner har en viktig plass i alt helsefremmende og forebyggende arbeid. Hele forbrukersamfunnet har behov for opplæring om kost og ernæring i et helsefremmende perspektiv. Dette kan først oppnås gjennom arbeid innen mange ulike arenaer, bl.a. også gjennom naturmedisinske terapiformer. Studiet tar sikte på å utvikle studentens evner til å arbeide selvstendig med faglige oppgaver og kunne se ernæring og metabolismen som et sentralt emne for å forstå vesentlige hverdagsproblemer innen kosthold og helse.

Målet med kurset er at studenten gjennom studiet skaffer seg kunnskap om og oppøver evnen til å:

- vurdere kostholdets betydning for helsen
- få kunnskaper om - og forståelse for sammenhengen mellom ernæring, helse og trivsel og utvikle positive holdninger til et helsefremmende og forebyggende kosthold
- få kunnskaper om norsk kostholdsutvikling
- bli kjent med retningslinjer for norsk ernæringspolitikk
- få innsikt i hvordan mat og måltider påvirkes av sosiale, kulturelle og økonomiske forhold.
- gjøres kjent med lover og forskrifter som er relevant for ernæring og helse

Til opplysning kan kurset i kost og ernæring bygges videre på 4 år deltid i helhetsterapi og kan da trekke fra kostnaden.

Dette er den samme som vi følger i kurset Kost og Ernæring.

Arbeidet med å utvikle kvalitetssikringssystemer er i vår mening godt ivaretatt. Alle punktene fra 1-5 er å tilstede i vårt system, men vi forstår at enkelte beskrivelser kan være enda tydeligere

Med vennlig hilsen

Randi Hellebust

rektor